

V I E N Y B Ė

71 M. 43 N.

412 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

1957 M. LAPKRIČIO (NOVEMBER) 1 D.

Telefonas:
EV 4-0862

KAINA 15 C.

Dabar

JUOZAS TYSLIAVA

Maršalo Žukovo pašalinimas iš apsaugos ministerio pareigų — lygu Sputniko sensacijai.

Žodžiu, tešla Kremliaus duonkubily tebekyla, ir Chruščiovui netrūksta mielių.

Šis perversmas komunistų valdžios viršūnėje buvo padarytas kaip tik tomis dienomis, kada maršalas Žukovas kieminėjosi Jugoslavijoje.

Reikia pripažinti, kad Chruščiovas nemažesnis intrigantas už Staliną.

Tik prisiminkime, kaip buvo likviduotas Berija. Paskiau Malenkovas, Molotovas ir Kaganovičius.

Dabar atėjo eilė pačiam maršalui, „didžiausiam karo didvyriui Tarybų Sąjungoje.“

Revoliucija, gimusi prieš 40 metų, teberyje savo vaikus.

Tulas komunistas stebisi, kad tautininkai, savo Dirvai leisti, užsimoję surinkti 20,000 dolerių.

Lyg, rodos, jis nežinotų, kad komunistai, savo Laisvei leisti, kasmet surenka po tokią pat sumą.

Bet, atvirai kalbant, tai menkos pastangos, palyginus su tėvais marionais, kurie savo Draugo ir vniuoyno rūmams pastatyti surinko 900,000 dolerių.

Bet jiems to dar neužtenka. Savo „Amžinybei ir tėvų žemei“ leidinyje, tėvai marionai tebejieško „geradarių“, kurie jiems padėtų „daug nebaigtų reikalų užbaigti.“

Tik žvakidėms nusipirkti, jiems reikia 1,000 dolerių. O kur dar kiti „nebaigti reikalai“?

Kiek laikraščiams ir, apskritai, švietimo reikalams mes, įvairių pažiūrų lietuviai, beišleistume, tai vistiek — tik našlės ašaros, palyginti su degtinės upėmis...

„Law cannot stop drunkenness — education can“, kadaise, prieš 50 metų, rašė Brisbane.

Apytikriai yra žinoma, kiek per šiuos 50 metų Amerikos lietuviai išleido laikraščiams, bažnyčioms ir kitiems švietimo reikalams. Bet ar mes žinome, kiek per tą laikotarpį buvo išleista gėniamų? Ar kas nors kada nors pamėgino tai apskaičiuoti?

Zmogus, kuris kiekvieną savaitgalį, grįždamas iš darbo, parsineša kvortą degtinės, sumokėdamas už ją tiek, kiek ir metinė laikraščio prenumerata kaštuoja, neatsakys į šį klausimą.

KRISTINA ŠKĖMAITĖ, kaip Miss Lithuanian American, kartu su kitų tautinių grupių reprezentantėmis, praeitą pirmadienį, spalio 28 d., lankė si New Yorko miesto mero Robert F. Wagnerio rezidencijoje. Nuotraukoje, Škėmaitė su Wagneriene, mero žmona. Ant sienos Wagnerio portretas. Šis bendras įvairių tautinių grupių reprezentančių vizitas New Yorko miesto mero rezidencijoje įvyko ryšium su lapkričio 4 d. įvykstančia New Yorko Tarptautine Moterų Paroda, kurioje, kaip kasmet, dalyvauja ir lietuviškos moterys. Lietuvių programa New Yorko Tarptautinėje Moterų Parodoje bus lapkričio 10 d., nuo 1 iki 2 val. po pietų. Pažymėtina, kad Kristina Škėmaitė, rašytojo Antano ir Janinos Škėmų duklė, Lietuvių Moterų Atstovybės Klubu buvo parinkta Miss Lithuanian American iš Vienybės teipusios nuotraukos, darytos Mayflower II laive.

(Vienybės nuotrauka)

CHRUŠČIOVO GALYBĖ ŠOVIETŲ SAJUNGOJE YRA NERIBOTA?

Maršalas Žukovas gausiąs naują paskyrimą.-Baigta su kolektyvinės vadovybės mitu...

Šią savaitę Maskvoje truputį atsiskleidė toji tylos uždanga, kuri dengia maršalą Žukovą ir jo likimą.

Chruščiovas metė žodį užsienio korespondentams, kad buvęs Sovietų apsaugos ministeris Žukovas gausiąs naują postą, jo žodžiais tariant, atitinkamą jo patyrimui ir kvalifikacijoms. Tačiau tuoj pat Chruščiovas pridūrė: „Mes dar nesame apsisprendę dėl jo naujo darbo.“

Tai įvyko antradienį Turkijos ambasados priėmimo, kai visų svečių nustebimui, vėlai pasirodė Chruščiovas, Bulganinas ir Mikojanas.

Turkija, kuri šventė savo nepriklausomybės šventę, pastaruoju metu buvo Sovietų puolama spaudoje ir Jungtinėse Tautose, kaltinant ją, kaip būsimą Sirijos agresorių.

Dulles pareiškė, kad Žukovo atleidimas nuo krašto apsaugos ministerio pareigų, atrodo, remiasi vidaus sumetimais.

Prez. Eisenhoweris spaudos konferencijoje pareiškė nežinąs ar maršalo Žukovo atleidimas reiškia pažeminimą, ar kitokį Sovietų hierarchijos planuojamą žygį.

Paskutinė krizė Maskvoje parodė, kad vadinamasis kolektyvinės vadovybės mitas yra dingęs ir Nikita Chruščiovas laikosi tos pačios technikos, kuria naudojosi Stalinas: jis pirmiausia įsitvirtino partijos sekretariate, iš kur patikimi asmenys skiriami įvairioms pareigoms.

Bolševikams visada pagrindinis klausimas buvo „Kto kavo?“, arba, aiškiau tariant, kuris kurį nužudys? Leninas šį posakį taikė bolševikų kovai su jų priešais, tačiau nuo Lenino mirties šis klausimas tapo pagrindiniu

Tito nevyks į Maskvą...

Į ruošiamasi Maskvoje minėti spalio revoliucijos sukaktį žada suvažiuoti visi komunistinių kraštų vadai.

Mao Tse Tungas su kinų delegacija atvyks į Maskvą lapkričio 7 d.

Į iškilmes buvo pakviestas ir Jugoslavijos diktatorius maršalas Tito, bet dabar, po maršalo Žukovo pašalinimo, jis pareiškė, kad „dėl ligos“ negalėsias atvykti. Dar negautas ir Gomulkos atsakymas.

Politiniai stebėtojai tvirtina, kad šio suvažiavimo Maskvoje proga bus atkurtas Kominformas.

● Prezidentas Eisenhoweris ir keturiolikos kitų vyriausybės pirmininkai susitiks Atlanto tarybos konferencijoje, Paryžiuje, šį mėnesį.

● Austrijoje du čekų pabėgėliai, Emmerich Sucky ir Josef Viceni, buvo komunistų pagrobti ir išvežti į Čekoslovakiją. Austrijos vyriausybė dėl to pareiškė protestą.

● Prezidentas Eisenhoweris davė įsakymą paskubinti raketos į menulį gamybą. Manoma, kad po poros metų galima bus ją paleisti.

Pavergtųjų Europos Tautų Delegacija Washingtone

Pavergtųjų Europos Tautų Delegacija — dr. Vilis Masens, Generalinio Komiteto Pirmininkas, Vaclovas Sidzikauskas, Politinės Komisijos Pirmininkas, dr. Peter Zenkl, Čekoslovakijos Delegacijos atstovas Generaliniame Komitete ir Stefan Korbonski, Lenkų Delegacijos Pirmininkas spalio 25 d. buvo priimti augštų Valstybės Departamento pareigūnų, kuriems pateikė PET nusistatymą ryšium su Sovietų Sąjungos koegzistencijos ofenzyva Jungtinėse Tautose.

Keletą dienų anksčiau, Didžiosios Britanijos premjerui Macmillan atvykus į Washingtoną tartis su JAV Prezidentu Dwight D. Eisenhoweriu, PET specialiomis telegramomis priminė jiems kitomis progomis jų padarytus pareiškimus dėl Sovietų pavergtųjų valstybių ir ragino nutarti konstruktyvius žygius tuo klausimu Jungtinių Tautų plotmėje.

klausimu pačioje Sovietų valdžioje.

Jeigu naujasis diktatorius Chruščiovas gali nušluoti maršalą Žukovą ir susilaukti raudonosios armijos ištikimybės, reikia manyti, kad jo galybė Rusijoje yra neribota.

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established in 1886

Juozas Tyšlava
Editor and Publisher
Vytautas Gedgaudas
Managing Editor
Vytautas Meškauskas
Associate Editor
Valerijus Tyšlava
Business Manager

Editorial and Business Offices:
412 Bedford Ave., Brooklyn 11A,
N. Y. Tel. FVergreen 4-0862.

Entered as Second Class Matter
October 23, 1907 at the Post
Office of Brooklyn, N. Y.

SUBSCRIPTION RATES: USA,
Canada and Other Countries,
\$7.00 for One Year.

ADVERTISING RATES on appli-
cation.

J. Žemantauskas

Spalio 19 dieną mirė Jonas Žemantauskas, ilgametis Vienybės agentas ir korespondentas Waterbury, Conn. Velionis buvo sulaukęs senovo amžiaus mirė eidamas devintąjį dešimtį metų. Liko žmona, sūnus ir duktė, kuriems reiškiamas užuojautą.

Jonas Žemantauskas buvo vienas iš seniausių lietuvių veikėjų Amerikoje. Jis atvyko iš Lietuvos praėjusio amžiaus pabaigoje. Būdamas raštingas ir kalbėdamas keilomis svetimomis kalbomis, rusiškai, vokiškai, lenkiškai ir vėliau angliškai, jis tarp anų laikų ateivių vaidino nemenką vaidmenį. Jis buvo renkamas įvairioms vadovaujantioms pareigoms organizacijose. Buvo sekretoriumi Susivienijime Lietuvių Amerikoje, Tėvynės Myletojų Draugijoje ir kitur.

Velionis Jonas Žemantauskas buvo tautininkas liberalas ir tokiu jis pasiliko. Ypač artimai bendradarbiavo su Vienybe, ją platindamas ir jai rašinėdamas. Galima drąsiai sakyti, kad velionio ryšiai su Vienybe yra 60 metų senumo.

Žemantauskas, kaip sakytą, buvo vienas iš tų senosios kartos veikėjų, kurių nuopelnai lietuviams ir Lietuvai sunkiai apskaičiuojami. Be jų nebūtų to, ką turime: organizuotos ir, palyginti, nemažai apsišvietusios Amerikos lietuvių visuomenės.

Kremliaus sfinksas

Dar kartą pasaulis teiraujasi, kas vyksta Maskvoje? Joks vadas nėra populiarus šiame nepopuliariame režime. Bet maršalas Žukovas buvo už visus kitus populiarus, ir Sovietų Sąjungos gyventojai turėjo nustebti, perskaitę trumpą Tasso pranešimą, paskutiniame laikraščio puslapy, kad Berlyno nugalėtojas, Stalino išremitas ir Chruščiovo sugrąžintas, pašalintas iš apsaugos ministerio pareigų.

Jeigu žiūrėti į aplinkybes, tai reikėtų pateikti į nemalonę. Nes, priešingu atveju, partijos vadai ir vyriausybės nariai būtų Žukovą pasitikę aerodrome ir būtų paskelbę, kad jis paskiriamas naujoms atsakomoms pareigoms.

Netolima ateitis parodys, kuo baigsis ta kova dėl valdžios Kremliuje.

INŽ. AL. ČAPLIKAS, kurio kandidatūrą į SLA išdinininkus nominavo Naujosios Anglijos veikėjai, rinkimų metu žada aplankyti didesnes lietuvių kolonijas. Be to, pranešama, kad SLA veikėjai kitose kolonijose taip pat žada remti Čapliko kandidatūrą Susivienijimo išdinininko pareigoms.

Vertingas koncertas Scrantone

Bažnytiniai koncertai ne visada greit pagauna klausytoją. Būna jie dažnai nuobodoki, senos sriubos skoniu atsiduoda, kaip kartą pasakė muzikas Martinonis.

Spalio 20 d. Lietuvių Katalikų Tautinė bažnyčia šventė savo 44 metų sukaktį. Ta proga bažnytinis choras surengė bažnytinių giesmių koncertą. Gerą valandą, nedidelis, bet kultūringai disciplinuotas choras išpildė visą eilę giesmių. Choras susideda beveik iš vienu jaunuolių. Vienas kitas balsas gal ir iš solistus išeis. Rūpestingai parinktu repertuaru, skoningai ir labai rūpestingai pasvertais balsais dirigentė D. Hartley pavyzdingai išpildė mėgėjamam gana sunkias giesmes. "I want to tell the story", giesmė praskambėjo taip šiltai ir jausmingai, kad būtų gera paklausti dar ir dar. Gaila bažnyčioje negali šaukti bisui.

Kai kurie išgązdinti Azijos flu (o gal sekė Sputniką), kad ir iš anksto įsigiję bilietus, ne atvyko į koncertą. Tai bent aiškino koncerto rengėjai. Neatsilankiusieji labai daug neteko, ypač kad Scrantono lietuvių parapijos taip sykėsios parengimams. Maloniai išimti sudaro Liet. Kat. Tautinė parapija, vadovaujama plačiai lietuvių visuomenei žinomo kunigo M. Valadkos. Į tos parapijos parengimus įeina keletas koncertų su Metropolitanine operos solistais. Linkėtina, kad tokių bažnytinių koncertų įvyktų dažniau taip ir tokių vakarienių, kuri įvykto tos pačios bažnyčios erdviuje salėje, minint 44 metų sukaktį ir pageriant choristus.

Jau beveik tradicija virto miesto mero atsilankymas į L. Kat. Tautinės bažnyčios parengimus. Jis, taigi, miesto galva, J. Hanlon, pasakė šiltą kalbą, primindamas, kad jam visada malonu klausytis daininčių lietuvių tautos koncertų, pagyrė jaunuosius už taip gražų parengimus, senuosius už atsi-

lankymą. Kunigų seminarijos prof. Charkowski, ilgokoj, turiniginioj kalboj, apibūdino lietuvių kultūrinės pastangas, mūsų kovas dėl nepriklausomybės. Profesorius pastebėjo, kad jį labai nustebino lietuvių Amerikoje leidžiama enciklopedija, gyva kultūrinė veikla, ir pridūrė, kad lenkai yra daug žymiųjų vyrų yra gavę iš lietuvių.

Visa eilė kalbėtojų, visuomenės veikėjų, miesto žymybių, kunigų neilgomis kalbomis nesutrukdė gausiai stalus apšėdusiems parapijiečiams ir svečiams skaniai pavalgyti, klausytis gana įdomių ir netaip įdomių kalbų.

HARDFORDO LIETUVIŲ VEIKIMAS

HARDFORDO lietuviai jau padarė pirmąjį žygį savo bendruomenės kultūrinio gyvenimo veiklai stiprinti. Įvykusiame Hartfordo Liet. Bendruomenės Apylinkės narių susirinkime spalio 20 d. priėmė LB Valdybos kultūrinės veiklos programą ir patvirtino Kultūros Fondo įsteigimą.

Hartfordo LB Valdybos Pim. Walter M. Chase savo žodyje pareiškė: „Šiandien mes susirinkome apsvarstyti mūsų kultūrinio gyvenimo reikalų. LB Valdyba įsteigė Kultūros Fondą, kurio patys svarbiausieji tikslai: 1) išlaikyti ir sustiprinti lituanistinę šeštadieninę mokyklą lietuvių jaunimo auklėjimui lietuviškoje dvasioje, 2) remti ir išlaikyti dramos ratelį Impolito Tvirbuto vadovaujamą ir lavinamą, 3) teikti paramą lietuvių jaunimo sporto grupei, organizuoti jaunimą į tautinių šokių sambūrį bei remti visus kitus organizuotus jaunimo kultūrinius vienetus, 4) parūpinti stipendijas studentams, kolegijoms ir universitetams lankantiems, ypač neturtingų tėvų vaikams, remti liet. radijo val. programas.

Ką mes darome šiandien, turėjo būti padaryta prieš 50 metų, bet žmonės sako, „geriau vėliau, negu niekad“. Todėl, gerbiame bendruomeninės kultūrinės idėjos rėmėjai, šia proga kviečiu

Parapijos vadovas kun. M. Valadka, baigiamoj kalboj, ragino mylėti savo kalbą, papročius, ugdyti kultūrą, kurią dažnas kai kas skubinasi pakeisti svetimais blizgučiais.

Palinkėdami Liet. Kat. Tautinei parapijai gyvuoti ir plėstis, tikėkim, kad tokių koncertų ir tokių šaunių vakarienių būtų kaip galima gausiau. Tai, taip sakyt, ir dūšiai ir kūniui.

visus į talką, prašau rūpintis lituanistikos mokyklos išlaikymu, remti šį svarbų tikslą per Kultūros Fondą. Jei mes savo pareigą atliksime, remsime Kultūros Fondo vąjų, mes savo tikslą pasieksime, bus garbė Hartfordo lietuviams ir nauda tikslą pasieksiuoms“.

Susirinkime įspūdingas kalbas pasakė teisejas F. Monchun (Mončiūnas), prof. V. Balčiūnas ir dr. A. Šerkšnas jaunimo švietimo ir kultūrinių reikalų rėmimo temomis. Po susirinkimo, kai kurie lietuviai pasisakė: „Tai pirmas tokis LB narių susirinkimas“.

Hartfordo LB Valdyba, besirūpindama kultūrinės veiklos išvystymui paskleidė 8 pusl. brošiūrą (800 egz.) taip pat laiškus, kviesdama į visuotinį susirinkimą. Deja, susirinkime dalyvavo mažiau, negu 10% kviestųjų vietos lietuvių. Bet LB idėja laipsniškai žengia pirmyn.

Spalio 23 d. Liet. Klube įvyko vietos lietuvių kultūrininkų posėdis, kuriame dalyvavo 18 veikėjų vyrų ir moterų. Tai LB kultūros fondo vykdytojai. Paskiau buvo fotografuojamasi. Pim. W. M. Chase pasirūpino vaisėmis. Kultūros fondo vąjų tautos pradininkai sudejo \$14.00, žodžiu, prasidėjo aukų rinkliava kultūros fondui. Prieš šį posėdį gauta \$100.

Lituanistinė mokykla sėkmingai veikia, turi 47 mokinius su 4 mokytojais. Lapkr. 16 d. bus dramos vaidinimo premjera „Pažadėtoji žeme“, I. Tvirbuto sureži suota. Lapkr. 24 d. LB koncertas, bus ir kitos kultūrinės pramogos ateityje. Visi Hartfordo lietuviai ir lietuviškos kviečiami įsijungti į kultūros fondo vąjų talką. Vienybėje glūdi mūsų jėga.

MC

GENERAL PARCEL and Travel Co., Inc.

(Licensed by USSR)

135 W. 14th St., New York 11, N. Y. Tel. CHelsea 3-2583

MŪSŲ FIRMA GAVO IŠ 'INTOURIST' MASKVOJE OFICIALŲ LEIDIMĄ TIESIOGINIAI SIŪSTI SIUNTINIUS I:

SSSR, LIETUVĄ, ESTIJĄ, LATVIJĄ, UKRAINĄ, GUDIJĄ, BUKOVINĄ, ARMENIJĄ, IR KITAS RESPUBLIKAS SOVIETŲ SĄJUNGOJE

Pakietai pristatomi asmeniškai, paštu, arba kitais klientui patogiais būdais. Siuntiniai supakuojami ir tuojau išsiunčiami. Po poros dienų siuntėjas gauna oficialų pašto įstaigos pakvitavimą.

Užmiesčio klientai gali būti tikri greitai mūsų dėmesiu. Gavę Jūsų siuntinį, siunčiame tuoj pat paštu smulkia apskaitą.

SVARBU! Visos siuntimo išlaidos, įskaitant muitą, sumokama čia. Jūsų giminės ir draugai gaus siuntinius nemokamai, be jokių mokesčių.

Mūsų klientų patogumui, mes parduodame įvairias medžiagas, odos daiktus, batus ir pusbačius, laikrodžius ir laikrodėlius, vaikų drabužius, nosines, šalikus, ir kitokius aukštos kokybės dalykus prieinamomis kainomis. Turime pilną rinkinį vaistų. Mes siunčiame suvamas mašinas, rašomąsias mašinėles, mechaniškus ir techniškus instrumentus, taip pat foto aparatus. Prašykite mūsų kainaraščių.

SIUNČIAMI TIK NAUJI DAIKTAI

PRADŽIUGINKITE SAVO GIMINES NUSIŪSDAMI DOVANŲ SIUNTINIŲ IKI KALĖDŲ!

GREITAS IŠSIUNTIMAS IR PRISTATYMAS GARANTUOTAS.

ATDARA KASDIEN NUO 9 VAL. RYTO IKI 6 V. V. SEKMADIENIAIS NUO 9 V. R. IKI 4 V. V.

ATSIMINKITE, KAD VOS PORA SAVAIČIŲ BELIKO JŪSŲ PAKIETAMS PRISTATYTI PRIEŠ KALĖDAS:

APLINK Pasauli

● Izraelio parlamente nuo mesos bombos buvo lengvai sužeistas vyriausybės pirmininkas Ben Gurion, užsienio reikalų ministrė Golda Mayer ir kiti du ministrai. Teroristas aiškinasi norėjęs atkeršyti už jam padarytą skriaudą.

● Vyriausybės krizė Prancūzijoje tęsiasi. Parlamentas atsisakė duoti pasitikėjimą Guy Mollet mėginusiam sudaryti naują vyriausybę.

● Komunistinės Vokietijos premjeras Walter Ulbricht pareiškė, kad bus įvykdytas naujas Lenkijos padalinimas tarp Rytų Vokietijos, Rusijos ir Čekoslovakijos, jei Gomulka nesilaikys Maskvos nustatytos politinės linijos.

● Buvusio Egipto karaliaus Faruko žmona, kuri išsikyrusi su antruoju vyru, dabar gyvena Šveicarijoje, dėl finansinių sunkumų buvo priversta parduoti savo Cadillacą.

● Kinijos komunistų partijos prezidento nutarimu, prezidentas Mao Tse Tungas ir galimas jo įpėdinis maršalas Chu-Teh neturi teisės skraidyti lėktuvais.

● Vengrijoje Szombathely kašėjime sėdi 200 sovietų armijos karininkų ir kareivių, kurie 1956 m. laike vengrų sukilimo metu atsisakė šaudyti į minią.

● Naujasis Aga Karim, ismailiečių „dievas“ yra nutaręs tuoktis

tik su savo religijos mergina, kad tuo būdu sustiprintų dvasinę valdžią. Mirusis Aga buvo susituokęs su angle ir prancūze.

● Septyni vokiečiai Rytų Vokietijoje, kaltinami šnipinėję Prancūzijai, nuteisti kalėti iki gyvos galvos.

STALO TENISO TURNYRAS

Lapkričio 9 d. 10 v. ryto Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne, įvyks Rytų Sporto Apygardos stalo teniso turnyras vyrų, moterų ir jaunių klasėse, bei mišruose dvejetuose. Registruotis iki lapkričio 1 d. pas J. Kepenį, tel. JA 3-8517 arba pas J. Lapurką, tel. VI 9-1918.

Po tummyro Sporto Klubas toj pačioj salėj rengia šokių vakarą.

A. Bagdžiūnas ir Alg. Birutis vadovauja Brooklyno Lietuvos Atletų krepšinininkų išvykai į Chicagą.

Artūras Andriulis, 1937 metų Europos krepšinio čempiono Lietuvos rinktinės dalyvis, išvyksta į tos sukakties minėjimą, lapkričio 9 d. Chicagoje.

A. Aistienė, K. Bačasauskas, dr. B. Nemickas, V. Vilkutaitis ir L. Žitkevičius išrinkti į Maironio mokyklos tėvų komitetą.

Dail. Povilas Puzinas, dviejų savaitių laikotapyje laimėjęs dvi premijas New Yorke už savo paveikslus. Čia dailininkas priima premiją iš The Allied Artists of America, Inc., direktorių tarybos pirmininko John J. Soble už savo paveikslą „Pamirštoji gatvė“. Šis paveikslas buvo premijuotas kaip „contemporary oil painting“. Prie šios premijos buvo ir 300 dol. pinigine dovana. Tuo pačiu metu – spalio mėn. dail. Puzinas laimėjo ir kitą premiją – Long Island Art League rudens parodoje už savo paveikslą „Modelis“. The Allied Artists of America, Inc. premija buvo paminėta ir visoje didžiojoje New Yorko spaudoje, nes šioje parodoje dalyvavo labai daug dailininkų iš visos Amerikos, o jų tarpe buvo net ir iš National Academy dailininkų tapo.

(P. Gaubio nuotrauka)

AUSTRALIJOJE PAGERBĖ PULGI

LAIŠKAS IŠ AUSTRALIJOS

SUSIRINKO SVIESA

Šitais „odžiais Pulgis Andriušis aiškinosi, kada jo parapijiečiai -- Adelaidės (Australijoje) lietuviai š. m. rugsėjo 29 d. susirinko pasveikinti ir pagerbti iškilųjį savo Kaimyną jo 50 metų amžiaus ir 25 metų literatūrinio darbo sukaktuvių proga.

Sukaktuvininko pagerbimą suruošė bendruomenės valdyba su visų lietuviškų Adelaidės organizacijų talka. Meninę dalį paruošė buvęs Kauno Radiofono režisiorius Juozas Gučius. Ta proga Adelaidės lietuviai Pulgiui Andriušui padovanojo rąšomąją mašinėlę su lietuviškais rašmenimis.

Pulgis Andriušis, kelių knygų, tūkstančio feljetonų ir begalės straipsnių autorius, savo sukaktuvių proga pastebėjo, kad kai smėlio laikrodžio atpila žmogui penkis dešimtis, tai nėra joks jo asmeninis nuopelnas. Ir todėl jis noris kalbėti tik apie literatūrą, apie kurią sukaktuvininkas išreiškė tokias mintis:

„Grozinės literatūros sritis -- žmogus, visas žmogus, pilnas žmogus ir tikrai žmogus. Tik per grožinę literatūrą tautos išsąmonina, kas jos iš tikrųjų yra. Aistrų, asmeninių interesų, savanaudiškų malonumų draskomi, tik per grožinę literatūrą mes surandame tautinį solidarumą. Gamtos liepimu literatūra išmoko mus pamilti dvasinius dalykus ir malonumus, kurie nepriklauso nuo kūno geidulių ir pinigų...“

„O tais malonumais naudotis neįtrūkdo nei skardas, nei ligos, nei senatvė, nei seni namai prastame miesto rajone.“

Per Šviesos sambūrio Sydnėjaus (Australijoje) skyriaus susirinkimą š. m. spalio 6 d. V. Saudargas darė pranešimą Australijos pilietybės priėmimo klausimu. Per diskusijas išryškėjo įvairios dalyvavusiųjų nuomonės. Prieita išvados, kad būdami piliečiais lietuviai gali dalyvauti viešajame gyvenime ir tuo pačiu efektingiau pasitarnauti Lietuvos reikalui. Iš kitos, gi, pusės, priimant Australijos pilietybę, reikia atsisakyti Lietuvos pilietybės. Taip pat buvo iškeltas klausimas, kad naturalizuotieji Australijos piliečiai kai kuriais atvejais neturi to paties statuso kaip čia gimę australai. Nors tokie atvejais ir nėra reikšmingi ar svarbus, bet principiniai reikėtų reikalauti besąlyginio teisių suvienodinimo.

LIETUVAITE -- "MISS PHOTOGRAPHY"

Septyniolikos metų amžiaus Sydnėjaus (Australijoje) lietuvaitė Zita Penkauskaitė profesionalų fotografų sąjungos konkurse buvo pripažinta gražiausia ir fotogeniškausia mergina ir laimėjo "Miss Photography" titulą. Baigminės konkurso ceremonijos ir pats premijos teikimas iš Sydnėjaus miesto rotušės (Town Hall) buvo perduodamas televizija. Per ceremoniją Zita tuojau pat prisistatė esanti lietuvaitė.

Šalia "Miss Photography" titulo Zita Penkauskaitė laimėjo dar 500 svarų (apie 1200 dolerių) vertės dovanų, kurių tarpe buvo auksinis laikrodis, vertingas foto aparatas, eilė drabužių ir kitka.

(Nukelta 9 psl.)

Lietuvių kilmės amerikiečiai

PERRINKITE MERA ROBERT F. WAGNER

LAWRENCE E. GEROSA, Komptrolierių ABE STARK, Miesto Tarybos Prezidentą!

TEISINGAI IR GERAI VALDŽIAI DAR KITIEMS KETURIEMS METAMS!

WAGNER yra visų žmonių Mėras. Jo administracija reiškia tą pačią progą visiems New Yorko gyventojams, nežiūrint jų tautinės kilmės, rasės arba tikėjimo.

WAGNER yra pastatęs 123 naujas mokyklas ir 50 naujų žaidimo aikščių, idant New Yorkas būtų geresnis miestas mūsų vaikams.

WAGNER pavertė New Yorką geresniu ir saugesniu miestu, paskirdamas 6,000 naujų pareigūnų policijos eilėse, įsteigdamas Jaunimo Centrus, padidindamas mūsų ligonines ir tobulindamas administraciją Miesto departamentuose.

WAGNER pagerino mūsų gyvenimą New Yorke, padarydamas valdžią tobulesne. Kai kainos ir visa kita kilo aukšty, Wagner neleido kelti mokesčius, sulaikydama net požeminių traukinių važmos pakeitimą. Atkreipkite dėmesį į valdžios išlaidas kituose miestuose -- ir jūs suprasite, kodėl New Yorko piliečiai turi daugiau pinigų savo šeimoms.

BALSUOKITE UŽ VISUS DEMOKRATŲ KANDIDATUS
BALSUOKITE ROW B -- IŠ EILĖS
BALSUOKITE „YES“ KONSTITUCINIŲ KLAUSIMŲ
ANTRADIENĮ, LAPKRIČIO 5

LIETUVIŲ AMERIKIEČIŲ KOMITETAS WAGNER - GEROSA - STARK PERRINKTI

SNIEGO SENIAMS TIRPSTANT...

Ar vyresnieji drąsuoliai šiandien nebeprišaukiami prie lietuviško darbo? Kur jūs dabar narsieji sniego seniai? Kodėl neinate raudonosios meškos medžioti?

Nedaug būna, bet vis dėlto retkarčiais pasitaiko mūsų spaudoje tokių minčių, kurias verta pakartoti.

Pakartokime, ką Lietuvių Akademinei Jaunomenei Lapuose, laisvų autorių praėjusį kartą rašė savo draugams:

"Tau tuomet rūpėjo lietuviškė. Bet aš prisimintau, kiek šaunių vyrų, kažkada mokėjusių kovoti, šiandien išizo, lyg sniego seniai, už žmonių sijos. Tarytum pagrindis jiems būtų buvusi vien kvapą gniaužianti jaunystės avantiura: kaip kiti medžioja meškas, taip jie leido nelegalius laikraščius. Nes jeigu jie iš tiesų būtų rūpinęsi Lietuvos likimu, ar būtų galėję jie šiandien taip begėdiškai išrausti iš savo asmeninį migi, kad ir kitų šaukiami lietuvišką darbą nebeatiliepia? (Dvasiniai storpilviai!)"...

Tai yra teisybė, beveik bendra, beveik visuotinė, su labai retomis, aat pirštų suskaiptomomis išimtimis. Tie narsūs meškų medžioklės avantiūristai, kurie kadaise Lietuvos pagrindyje leido slaptus laikraščius, kurie iškeltomis galvomis su savo aukos prasmės žinojimu griebėsi šautuvą prieš bolševikinį okupantą, pro Červenę žlugimo keliais žygiavo į Sibirą, sugebėjo išsukti iš mirties narų, vėliau atkakliai stabdė nacių okupanto kėslus ar be paimės ryžosi pakelti kruviną likimą nacių kacetuose, būdami tvirti viltys, kad rudasis ir raudonasis maras netrukus bus nustumti šalin iš Lietuvos, -- tieji šiandien jaunosios generacijos akimis atrodo esą ir tapę dvasiniais storpilviais, sniego seniais, išizusiais už žmonių sijos.

Gal ne vien už sijos, gal daugiau gerovės užuovoje, ramioje koegzistencijoje su savo tautos nelaimėmis, sočiame ir šiltame asmeniniame mišgyje, ilgame poilsyje, kaip kurie medžiaginiame varge, nesvei-

BRONYS RAILA
Los Angeles, Calif.

katoje ir bevitiskame nuopolyje.

Tai yra rūsti tiesa, nes tuo pasibaigė daugumos meškų medžiotojų "tremtis"...

Kas sudarė mummyse tą padėtį ir nuotaiką? Ar vien tik mūsų prigimties ir charakterio žmogiškosios silpnybės, savanaudiskumas, netikras rūpinimasis Lietuvos likimu?

Neginčytini atvejai tų mūsų asmeninių silpnybių, grubaus egoizmo, dezertyravimo ir nusivylimo. Viso to, kas priklauso nuo mūsų asmeniškai ir kas nepateisinama. Taip pat ir viso to, ką mūsų "tremties" didžiuliu sugalvojo esant geriausiai "Lietuvos išlaisvinimo" būdais, suskildama praetis srovių trupmenėlėmis ir skaldydama tokias negausias jėgas, pati save moraliskai naikindama ir dargi turėdama izūlumo skelbtis, jog ji vienintelė "turinti mandatą" vadovauti lietuvių tautos laisvės kovai ir jau dabar esanti jos būsimosios valdžios emanacija. Tikrieji buvę laisvės kovotojai negalėjo nesibjaurėti tokiomis nuotaikomis ir jie beveik visi pasifalino iš šios

gėdingos turgavietės.

Bet už vis sunkiausiai, be abejo, slėgė ir tebeslegia mūsų dvasią ir tikėjimą ta veidmainingoji ir suzlegusi sistema, su kuria Vakarų pasaulis skelbėsi apginsias savo demokratines laisves, sunaikinsias raudonojo totalizmo grėsmę sau, o per tai prisidėsias ir prie pavergtųjų tautų išlaisvinimo.

Praėjo pakankamai daug laiko matyti ir suprasti, kas atsitiko ir kaip veikia toji "vakarų civilizacijos gelbėjimo" sistema.

Po mažai tekaštavusių "antikomunizmo" ir "išlaisvinimo" pašūkavimų, kone visuotiniai laimėjo koegzistencija, neutralizmas, talkingo sugyvenimo įieškojimas, net nusiginklavimo sapnai.

Vietoje skelbtos pagalbos padėti laisvės kovotojams sovietiniuose kraštuose, kur jie dar išdrįs išeiti atviron kovon prieš Rusijos komunizmą, visur buvo ta pagalba lemiamu momentu atsakyta ir visur sutikta su sovietine sauvale, su pačiais žiauriausiais sovietinio brutalumo aktais. Prisiminkime aktyviąją Lietuvos ar Lenkijos partizanų rezistenciją, vėliau rytinio Berlyno sąmaščius, Poznanės streiką, pagaliau Vengrijos sukilimą.

Pačioje Vakarų demokratijos tvirtovėje vis daugiau ir daugiau skelbiama pažiūra, kad geriausias ir tikriausias komunizmo nugalėjimo laidas yra... laukimas, kol jis pats iš vidaus sugrius! O kad tas griuvas geriau vyktų, reikią ekonomiskai ir kariškai paremti ne anų šalių laisvės kovotojus, bet... pačius komunistus, kurie neva dėl skirtumo pavadinami "tautiniais komunistais"! Iš tikrųjų, senas fanatiskas komunistas Tito ir dabar toks pat komunistas Gomulka yra gavę ir tebeauga iš Vakarų tiek medžiaginės paramos, apie kokią Jugoslavijos ar Lenkijos laisvės kovotojai niekad negalėjo nei svajoti...

Kinijos koloso atidavimas komunizmui, vėliau Korėja, Indokinija, pagaliau Vengrija... -- tai juk likiminiai ženklai ir rodikliai, iš kurių milijonai pavergtųjų turėjo pasidaryti išvadas. Kas beliko daugeliui ir iš mūsų Vakaruose, kaip tik "išizti už žmonių sijos", pamiršti jaunystės avantiūras, plačiau pagyventi ir palėbauti, kiek dar liko gero laiko, -- nors tai ir būtų tik ana puškiniska "puota maro metu"...

Tokie yra keli taktai, priezastys ir padariniai.

Mes, kurie nesame fatalistai ir, kaip vis dar atrodo, nesutinkame manyti, kad visa yra iš augsto paties Alacho nulemta, neteisinsime nei vakarinių "tremtinių" visuomenės, nei savo pačių silpnybės ir sumen-

POVILAS P. DARGIS, SLA Prezidentas, kurio garbei Pittsburgho Lietuvių Vaizbos Butas šį sekmadienį, lapkričio 3 d., 5:30 val. vak., Sherwyn viešbutyje Pittsburghe, rengia bankietą. Programos metu kalbės Pittsburgho miesto meras David L. Lawrence ir SLA sekretorius dr. M. J. Vinikas. Povilas P. Dargis yra vienas žymiausių Amerikos lietuvių visuomenės veikėjų, nekaltant jau apie patį Pittsburghą, kur jis jau 25 metai vadovauja lietuvių radijo programai.

Vienybės nuotrauka

kėjimo jokiomis psichologinėmis ar iš bendrosios padėties einančiomis priezastimis.

Mes tam čia esame, kad protestuotume prieš tas priezastis, nesutiktume su jomis, nepasiduotume jų veikimui, pakeistume deifetistinių upių tėkmes ir nuolat laikytumės prie savųjų versmų. Mums Lietuvos laisvė nėra švelnus praetis tapnas, nei poetinis kažkokios tolimos ateities mirazas, bet tai yra mūsų dvasinė aktualija, kuriai mes pareigojamės betkokiomis aplinkybėmis ir laikomės ištikinimo, kad čia daug kas priklauso nuo mūsų asmeninės atsakomybės.

Tad mes -- veltui ar ne veltui -- ir toliau "šauksime į lietuvišką darbą" kiekvieną: ir tuos riktinius praetis herojus, ir paprastą eilinį kasdienos lietuvi, ir anuos apsamojusius

lauzus, ir patrakusius valdžių manijaktus, ir poetus, ir dailininkus, ir muzikus, o taip pat ir tą vėliausiąjį jaunimą, kuris gana dosnus skambiais vyresniosios generacijos smerkimais, bet dar itin sykštus laisvų tūščųjų vietų papildymais ir anų jų netęstų pareigų atlikimais.

Kokia prasmė būtų teisinti savo pačių pasilikimą šiltuose svetimuose namuose ar grasinti, kad mes nesidėsime niekur ir tolydžio nutausime, jeigu štai vyresnieji drąsuoliai šiandien "nebeprišaukiami prie lietuviško darbo" ir jau "iširaušę savo asmeniniuose migiuose už žmonių sijos"? Jeigu vyresnioji generacija sušlubavo ir surmigo, -- tai juk liko dar daugiau vietos, plomčių ir pareigos ateiti jaunesniajai generacijai!

Tiesinys 9 psl

LIONĖ JODYTĖ (kaireje) kontraltas, sekmadienį, gruodžio 8 d. dainuos Suzuki rolę "Madame Butterfly" operoje, kurią stato Rossini Opera Co. New Yorke. Dešineje, MATHILDE SARRAND, City Center operos soliste, kuri dainuos Cio Cio San rolę. Operoje, be to, dainuos Toronto Operos solistas Lee Johnson ir John Tyers iš Metropolitan Operos. Spektaklis statomas THE LITTLE THEATRE, 5 West 63rd Street, New Yorke (prie Central Park West). Bilietai \$1.50.

LATEST DIVIDEND DECLARED AT THE INCREASED RATE of **3 1/4 %**

(3% regular plus 1/4 % extra)
Compounded
QUATERLY

Save Here -- And Profit More -- Right Now!

THE **Kings County** SAVINGS BANK

Incorporated 1860
2 CONVENIENT OFFICES:
135 Broadway at Bedford Avenue
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Member Federal Deposit Insurance Corporation

Hitlerio šnipas Nr. 1 pasakoja:

HITLERIS IŠGELBĖJO STALINĄ...

Atidengdamas maršalo Tuchačevskio ruošą sąmokslą prieš stalinistinį režimą. - Išžudant virš 30.000 karininkų, Raudonajai Armijai buvo sudotas stiprus smūgis, nuo kurio ji negreit atsigavo.

Vokiečiai, įskųsdami maršalą Tuchačevskį, Raudonajai Armijai sudavė didelį smūgį...

Walter Schellenberg, buvęs SS kontražvalgybos viršininkas, prie hitlerinio režimo buvo vienu galingiausių žmonių

Šiame reportaže, kurį pradame spausdinti Vienybėje, Schellenberg pasakoja fantastiškiausias špionažo istorijas ir įdomius atsiminimus iš Hitlerio ir jo artimųjų intimaus gyvenimo.

Vos tik pradėjus dirbti vokiečių žvalgyboje, pasakoja Walter Schellenberg, apie savo pirmą 1934 metais susitikimą su Heydrichu, visagalinčiu vokiečių žvalgybos viršininku, buvau iškvieistas pas jį. Teko pereiti ilgus Gestapo koridorius, kol patekau į jo biurą. Radau jį sėdinti už stalo. Jis buvo didelis ir su savo placia ir nenormaliai aukšta kakta bei mažytėmis gyvomis akimis, turėjo ekspressive išraišką.

Heydrich buvo ašis, apie kurią sukosi visos nacių režimas. Vokietijos evoliucija netiesioginiai buvo jo diriguojama. Jis stovėjo aukščiau už savo politinius draugus ir juos kontroliavo, lygiai kaip jis kontroliavo SD, vokiečių špionažo organizaciją. Jis mokėjo įvykdyti pačius keisčiausius sumanymus, tad Hitleris negalėjo be jos apsieiti. Jis duodavo Himmleriui idėjas, kuris galėdavo pasitarnuoti su Hitleriu, Hessu ir Bormanu visad gerai pasirodyti ir kitus užimponuoti. Bet Schellenberg tai atlikdavo su taktu, kad pats Himmleris nepastebėdavo, kad tai ne jo idėjos.

Vienintelis Heydricho silpnumas buvo jo seksualinis iškrypimas.

Vokiečių žvalgyba kartais naudodavo keistus tardymo būdus. Vieną kartą Schellenbergui teko būti liudininku vieno tokio

Heydrich, SS žvalgybos viršininkas, buvo nacių režimo ašis.

Himmlerio misticizmo, kai buvo tardamas generolas von Fritsch. Gretimame kambary Himmleris sušaukė dvyliką SS vadų ir įsakė jiems mintyse susikoncentruoti, kad von Fritsch prisipažintų. Man pasitaikė proga, įeiti į Schellenberg, neduoda keistą vaizdą, aplink stalą giliai susimąčiusius dvyliką karininkų...

Kartą Heydrichui kilo mintis Berlyne įsteigti "viešuosius namus", kur užsienio diplomatai galėtų "maloniai" praleisti vakarus gražių moterų aplinkoje ir per jas vokiečių žvalgybą ištraukti svarbių žinių.

Tam tikslui pačioj elegantiškiausioje Berlyno dalyje vieno komersanto vardu buvo išnuomota liuksusinė vila, kurioj architektai ir SD organizacijos specialistai padarė nuostabių įrengimus. Buvo įrengtos slėptuvės, pravesti mikrofonai, sienoje įtaisyti filmavimo aparatai, kad vėliau galima būtų diplomatus šantažuoti. Visi SD agentai, kuriems buvo pavesta daryti įrengimus ir aptarnauti šiuos namus, turėjo duoti priešaišką viską išlaikyti paslapy.

Kriminalinės policijos viršininkas Arthur Nebe Europos miestuose tam reikalui parinko aukšto išsilavinimo elegantiškas moteris.

"Salon Kitty" davė nuostabių rezultatų. Iš kai kurių klientų pavyko gauti labai svarbių žinių. Viena iš didžiausių aukų buvo Italijos užsienio reikalų ministeris grafas Ciano, kuris su savimi atsivedavo kitus diplomatus. Heydrich irgi mėgdavo apsilankyti šiuose namuose savo asmeniškam malonumui, bet tada išakydavo išjungti visus mikrofonus ir pasišalinti agentams.

Vieną kartą, kai buvo sušaukta SS vadų konferencija Fehmarn saloje, kur Heydrich turėjo vilą, po pietų jis staiga išskrido į Berlyną, bet Schellenberg turėdamas laiko, pasiėjo. Heydricho žmona paprašė jo pavėžinti automobiliu. Tai buvo nekalčiausia ekskursija.

Grįžus į Berlyną, Gestapo grupės vadas Mueller, kurio Schellenberg nemėgo, pasakė, kad jie tryse su Heydrichu eis paužti į naktinius restoranus. Aš maniau, pasakoja Schellenberg, kad tai bus vienas iš tų nuolatinių Heydricho išsiveržimų. Viename niūriame bare, Mueller užsakė gėrimus ir padavė man stiklą. Pasikalbėjimas buvo banalus. Išgėrus, Mueller staiga kreipėsi į mane: "Jūs aną dieną maloniai praleidote laiką prie ežero!"

Aš pažiūrėjau į Heydrichą. Jis buvo išbalęs. Paklausiau jo, ar jis nori žinoti apie aną ekskursiją su jo žmona?

Ramiu balsu Heydrich atsakė: "Jūs išgėrėte nuodų, kurie jus gali nužudyti per šešias valandas. Jei man pasakysite tiesą, aš jums duosiu priešnuodį. Bet aš noriu žinoti pilną tiesą!"

Iš pradžių aš nepatikėjau nė vienu jo žodžiu, Heydrich sugebėdavo iškrėsti baisius juokus, bet šį kartą jo veidas buvo išbalęs ir mano širdis pradėjo smarkiau plakti. Aš neturėjau ko slėpti, tad ramiai papasakojau ano popiečio ekskursiją.

"Kodėl jus slepiate, kad išgėrė kavos, buvote nuėję į mišką pasivaikščioti? Ar manote, kad jus niekas nesekė?", pasakė Mueller.

Vėl atvirai viską išpasakojau. Kai pabaigiau Heydrich, keletą minučių patylėjęs, pasižiūrėjo man į akis ir pasakė:

"Vadinasi aš turiu jums tikėti. Duokite man garbės žodį, kad daugiau to nebepakartosite."

Cia aš sugebėjau išsilaikyti aukštumoje ir puolančiai pasakiau, kad garbės žodis paimtas

tokiu būdu prilygsta jo išplėsimui. "Duokit pradžioj man priešnuodį ir po to aš jums duosiu garbės žodį. Kaip buvęs laivyno karininkas jūs, manau, laikysite šitaip garbingiau!"

Heydrich pažiūrėjo į mane įtemptai. Jis nemėgo, kad kas kreiptųsi į jo garbę, bet šį kartą linktelėjo galva ir padavė man Martini stiklą, kuris turėjo kažkokį keistą skonį.

SS vadas Himmler

gen. Skoblino gavo žinių, kad raudonosios armijos maršalas Tuchačevskis su savo štabo karininkais ruošiasi sąmokslui nuversti stalinistinį režimą ir armija norinti paimti valdžią. Iš karto jis suprato šios žinios svarbumą. Gerai ją panaudojus, galima būtų suduoti raudonajai armijai tokį smūgį, nuo kurio ji negreit atsigauntų.

Nutarimas palaikyti Staliną, bet ne raudonosios armijos generolus, buvo svarbiausioji vokiečių politikos linija iki 1941 metų. Ji buvo fatališka, nes privedė prie pakto su sovietais pasirašymo ir padarė Hitlerį pulki vakarus.

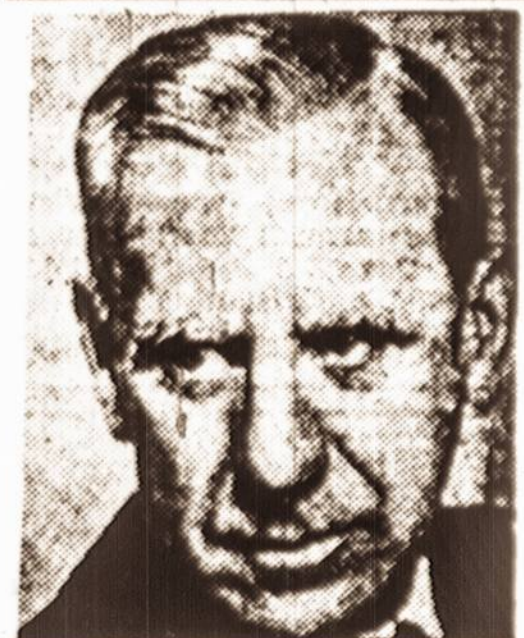
Hitleris davė įsakymą, kad vokiečių armija nieko nesužinotų, bijodamas, kad vokiečių karininkai neįspėtų sovietų karininkų.

Vieną naktį Heydrich pasiuntė specialistus išlaužti į

vokiečių armijos štabą, kur buvo pagrobti Tuchačevskio kompromituoją dokumentai, įrodę bendradarbiavimą tarp vokiečių ir raudonosios armijos. Admiralo Canaris bylos buvo pervežtos į SD štabą ir, kad paslėpus pėdsakus, armijos štabo rūmai buvo padegti.

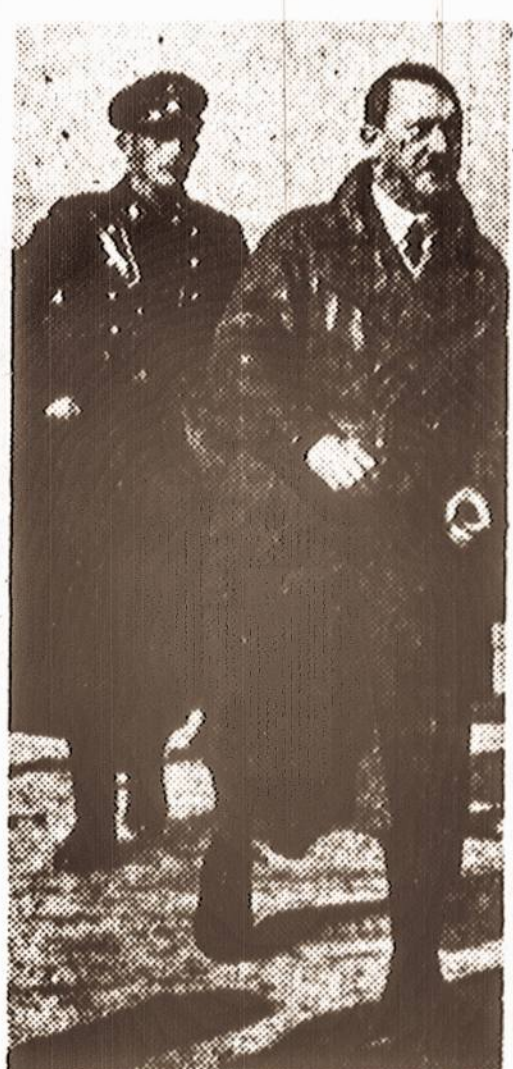
Visa kompromituojanti Tuchačevskio medžiaga buvo rusams persiūsta 1937 m. gegužės pabaigoje. Tuchačevskis ir jo bendrininkai buvo suimti 1937 m. birželio 4 d., birželio 11 d. įvyko teismas, kuris buvo baigtas tą patį vakarą. Pagal Tasso pranešimą, paskelbto tą pačią dieną, visi kaltinamieji prisipažino kaltais ir buvo sušaudyti.

Višinskio kaltinamoji kalba tęsėsi tik 20 minučių. Mirties bausmės įvykdymui vadovavo maršalas Blücher, kuris vėliau irgi buvo likviduotas. Iš buvusių teisėjų šiandien gyvi yra tik maršalai Vorosilovas ir Bulganinas.

Adm. Canaris, vokiečių armijos žvalgybos viršininkas slaptai palaikė ryšius su marš. Tuchačevskiu.

Smūgis raudonajai armijai tikrai buvo didelis kaip ir tikėjosi Hitleris. Per šį valymą žuvo 3 raudonosios armijos maršalai, 27 armijų vadai, 18 admiralų, 110 divizijos generolų, 220 brigados generolų ir 30,000 karininkų!

Heydrich lydėdavo Hitlerį beprotinguose sumanymuose.

Kitą savaitę

"Važiuojam nužudyti Staliną!..."

SĖKMINGAS KONCERTAS

BRIDGEPORT, CONN. - Parapijos choro koncertas, įvykęs spalio 19 d. buvo sėkmingas. Dainavo choras, choro solistai ir svečias, buvęs operos solistas Stasys Liepas. Pastarasis dainavo: „Treji gaideliai giedojo“, Gailevičiaus, „Nuplasnuok“, Kelpšos, „Kur mano tevelis gerė“, Žilevičiaus, „Kur lygūs laukai“, Kelpšos, „Figaro“ ariją iš operos „Figaro Vestuvės“, Mozarto ir „Blusa“, Musorgsky. Be to, dar kelias liaudies dainas padainavo. Publikai patiko. Stasys Liepas jau antrą kartą mūsų kolonijoje. Publikos atsilanke gana daug. Dar parapijos choras, vad. A. Stanišausko, padainavo „Jainimo giesmė“, Naujalio, „Palankėj“, Pociaus, „Čia kraštas liūdnas“, Žilevičiaus ir „Gimtine“, Čičausko. Buvę dar solo iš choristų. Lilian Argust padainavo „Kiss me again“, Herbert, „Ak myliu tave“, Aleksio. Duetą sudainavo „One alone“, Romberg ir „The desert song“, Romberg, Anna Skoppe ir Al Jukšaitis. Kvartetas, Elena Janina, Birutė Kukleris, Vladas Barius ir Jonas Butkus, sudainavo „Pimyn į kovą“, Aleksio ir „Užmik, užmik, Brahmis. Po koncerto buvo šokiai. Buvę sveikės iš Waterburio - V. Vaitis, kuris išdėstė daug lietuviškų knygų. Daugelis nusipirko.

Inž. M. Krūčiūnaitis, veikęs iš Montrealio, praeitą savaitę lankėsi New Yorke. Pats būdamas Montrealio Neo-Lithuania Korpo valdybos pirmininkas, jis dūrėsi čia su Neo-Lithuania Centro Valdybos nariais dėl tolimesnės veiklos ir bendradarbiavimo.

Praeitą sekmadienį, lapkričio 27 d., Baltic Freedom House New Yorke, įvyko Balfo pirmininko kan. dr. J. B. Končiaus, grįžusio iš Europos, sutiktuvės. Dalyvavo gausus būrys svečių bei viešnių. Priešakinėje eilėje (iš kairės į dešinę) sėdi: dail. Ad. Galdikas, J. Šlepetys, O. Valaitienė, J. Jonynienė, prelatas J. Balkūnas, Antano ir Ma-

rijos Žukauskų Antanukas, kan. dr. J. B. Končius, Salomėja Čerionė-Mulks, Jieva ir Albinas Trečiokai, Jonas ir Jieva Baltai, solistė V. Jonuškaitė. Antroje eilėje, tarp sėdinčiųjų, dail. V. K. Jonynas, Vladas ir Izabelė Diliai, Vyliaudai ir kiti.

(Vyt. Maželio nuotrauka)

JAROSLAV HAŠEK

— O kodėl jums nedavė karinio pažymėjimo nemo-kamai važiuoti?

— Todėl, kad aš neturėjau jokių dokumentų.

— Aha, taip! — pergalingai tarė vachmistras vienam iš žandarų. — Vaikinas ne toks kvailas, kaip atrodo. Ima mėtyti pėdas.

Vachmistras pradėjo iš naujo, lyg būtų nenugirdęs paskutinių žodžių apie dokumentus:

— Taigi, jūs išėjote iš Taboro. Kurgi jūsėjote?

— Į Cekų Budejovicus.

Vachmistro veidas pasidarė truputį griežtesnis, ir jo žvilgsnis nukrypo į žemėlapi:

— Ar galite mums parodyti žemėlapyje, kaip jūsėjote į Budejovicus?

— Visų vietų aš neatsimenu. Tik atsimenu, kad Putime jau esu kartą buvęs.

Visi čia esantieji žandarai susižvalgė.

Vachmistras kvotė toliau:

— Vadinasi, jūs buvote Taboro stotyje? Ką jūs turite kišenėse? Viską išimkite.

Sveikui pagrindinai iškračius savo kišenės ir nieko daugiau ten neradus, tik pypkę ir degtukus, vachmistras paklausė:

— Sakykite, kodėl jūs visiškai nieko neturite?

— Kad man nieko nėra reikia.

— Nagi, sakykite! — atsiduso vachmistras. — Na, ir kankynė su jums! Jūs sakėte, kad jau vieną kartą Putime esate buvęs. Ką jūs tada veikėte?

— Aš praėjau pro šalį, į Budejovicus.

— Matot, kaip jūs painiojate. Jūs sakote, kadėjote į Budejovicus, o tuo tarpu mes jums įrodėme, kad jūs einate priešinga kryptimi — iš Budejovicų.

— Matyt, aš apsukau ratą.

Vachmistras ir visas žandarmerijos personalas labai reikšmingai susižvalgė.

— Šitas jūsų sukimas ratu verčia manyti, kad jūs tiesiog slankiojate po mūsų apygardą. Kaip ilgai jūs išbuvote Taboro stotyje?

— Ligi išeinant paskutiniam traukiniui į Budejovicus.

ŠAUNIOJO KAREIVIO

— O ką jūs ten veikėte?

— Kalbėjau su kareiviais.

Vachmistras vėl, itin reikšmingai, pažvelgė į aplink jį esantį personalą.

— O apie ką, pavyzdžiui, jūs su jais kalbėjotės? Ko klausinėjote?

— Klausinėjau, kurio pulko ir kur važiuoja.

— Puikiai. O ar neklausinėjote kartais, kiek, pavyzdžiui, pulke durtuvų ir kokia vidinė pulko struktūra?

— Neklausinėjau. Seniai pats atmintinai žinau.

— Vadinasi, jūs esate puikiai informuotas apie vidinę mūsų kariuomenės struktūrą?

— Žinoma, ponas vachmistre.

Dabar vachmistras paleido į darbą paskutinį kozirį, pergalingai apžvelgdamas savo žandarus:

— Ar mokate rusiškai?

— Ne.

Vachmistras linktelėjo galvą savo padėjėjui, ir abu išėjo į gretimąjį kambarį. Čia susijaudinęs dėl savo pergalės, trindamas rankas, jis įsitikinęs prabilo:

— Na, girdėjote? Jis nemokąs rusiškai! Vaikinas, matyt, perėjęs ugnį, vandenį ir varinius vamzdžius. Viską prisipažino, bet tai, kas svarbiausia, neigia. Rytoj pat siunčiame jį į apygardą, į Piseką. Kriminalistika yra menas būti gudriam ir drauge lipšniam. Matėte, kaip aš jį paskandinau klausimų sriaute? Ir kas būtų galėjęs pagalvoti! Pažiūrėti — kvailiukas, o su tokiais tipais reikia itin sumaniai dirbti. Uždarykite jį kol kas, o aš einu surašyti protokolą.

Ir su kandžia šypsena žandarų vachmistras iki vakaro kūrė protokolą, kurio kiekvieną posakį puošė žodis: „Spionageverdächtig“¹.

Kuo toliau žandarų vachmistras rašė protokolą, tuo aiškesnė jam darėsi situacija. Kai žodžiais: „So melde ich gehorsam, wird den feindlichen Offizier heuligen Tages, nach Bezirksgendarmerienkommando Pisek, überliefern“², baigė protokolą, parašytą keista kancelia-

¹ Įtariamasis šnipinėjimu.

² „Nuolankiausiai pranešu, kad priešo karininkas dar šiandien bus išsiųstas į žandarmerijos apygardos valdybą Piseko mieste.“

PERRINKIME SAVO DRAUGĄ WAGNERĮ

Meras Robert F. Wagner arba „Bob“ yra vienas iš tų amerikiečių, kurių šeimos atvyko čia kaip imigrantai.

Jo tėvas atvyko iš Europos ir iškilo kaip vienas iš labiausiai gerbiamų Jungtinių Valstybių senatorių. Beveik vienos kartos laikotapyje, jo vardas buvo siejamas su kiekviena legislaturės pastanga padėti dirbančiam amerikiečių šeimai.

Tokioje šeimoje augo Bob Wagner. Iš pat vaikystės, jis draugoavo su New Yorko gyventojais, atvykusiais iš visų pasaulio kraštų. Ir todėl jis, tapęs Mėru, nepamiršo savo draugų. Jis užmezgė santykius su visų tautybių grupėmis, stengdamasis joms padėti bei susipažinti su jų problemomis.

Kai nauji ateiviai pradėjo plaukti ir kai jie, tapę Amerikos piliečiais, susidūrė su diskriminacija bei kitomis problemomis, jis sudarė pirmąjį Municipal Commission on Intergroup Relations nusisipratimams pašalinti. Jis įsteigė naują Commissioner of Nationalities Relations ofisą New Yorke.

Šiais metais, pirmą kartą New Yorko miesto istorijoje, jis paskelbė Tautybių Dieną. Jis pripažino kitataučių spaudą, kaip vaidinančią svarbų vaidmenį Amerikos gyvenime.

Jis paskyrė specialų miesto administracijos direktorių, praplėtė Policijos Departamentą, pastatė 123 naujas mokyklas, 50 naujas žaidimo aikštes vaikams, be to, pagerino piliečių sveikatos ir gerovės departamentus.

Žodžiu, Bob Wagner yra VISŲ žmonių Meras ir todėl tikimasi, kad jis, kartu su Abe Stark, kandidatu į Miesto Tarybos Prezidentus, ir Lawrence Gerosa, kandidatu į Komptrolierius, bus perrinktas lapkričio 5 d.

Brošiūra apie Lietuvą

Neseniai išėjo iš spaudos anglų kalba 62 puslapių brošiūra „Freedom for Lithuania“, kurioje yra sudėtos JAV senatorių ir kongresmanų kalbos, pasakytos minint 39 Lietuvos nepriklausomybės sukaktį. Ją spausdino JAV vyriausybės spaustuvė, tarpininkaujant senatoriui Paul H. Douglas, o išsiuntinėjo daugeliui organizacijų bei asmenų senoriaus raštinė.

Tam tikras „Freedom for Lithuania“ brošiūrų skaičius dar yra Amerikos Liet. Informacijos Centre, 233 Broadway, New York 7, N. Y. ir ALT Sekretariate, 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Dr. P. Grigaitis,
ALT Sekretorius.

ŠVEIKO NUOTYKIAI

rine vokiečių kalba, jis nusišypsojo, žvilgtelėjęs į savo kūrinį, ir pasiūlykė padėjęją:

— Ar davėte šitam priešui karininkui valgyti?

— Pagal jūsų įsakymą, ponas vachmistre, pietūs duodami tik tai tiems, kurie buvo kvočiami ligi dvyliktos valandos dienos.

— Taip, bet šiuo atveju mes turime reikalą su stambia išimtimi,— svariškai tarė vachmistras.— Prieš mūsų akis vienas iš aukščiausių rangų, greičiausiai, generalinio štabo karininkas. Patys suprantate, kad rusai nesūys čia kokio nors grandinio. Pasiųskite į „Katino“ traktierių parnešti jam pietų. Jei pietų jau nėra, tegul išverda jam ką nors atskirai. Paskui tegul paruošia arbatos su romu ir atsiunčia čia. Ir nesakyti — kam. Aplamai niekam nė neužsiminkit, ką mes sulaukėme. Tai karinė paslaptis. Ką jis veikia?

— Prašė tabako ir sėdi budinčiojo kambary. Absoliučiai ramus, tartum namuos. Pas jus, sako, šilta, ir krosnis jūsų nerūksta. Man, sako čia labai patinka. Jeigu, sako, krosnis ims rūkti, tai jūs, girdi, pašaukite kaminkrėtį išvalyti kaminui. Bet, sako, tegul jis išvalo jį pavakare, o jokių atveju ne tadā, kai saulutė būna virš kamino.

— Gudrus padarėlis,— kupinu susižavėjimo balsu tarė vachmistras.— Apsimeta, tarsi jis čia būtų niekuo dėtas. O juk žino, kad bus sušaudytas. Tokius žmones reikia gerbti, nors jie ir priešai. Juk žmogus į tikrą mirtį eina. Nežinau, ar kas nors iš mūsų galėtų taip elgtis? Kiekvienas iš mūsų juo dėtas, manau, krūpteltų, pasiduotų silpnumui. O jisai sėdi sau ramus: „pas jus čia šilta, ir krosnis nerūksta...“ Stai, viršininke, charakteris! Toks žmogus privalo turėti plieninius nervus, būti kupinas entuziazmo, pasiaukojimo ir tvirtumo.

Sargybos viršinininkas atvedė Sveiką, vachmistras bičiuliškai linktelėjo jam, parodydamas kėdę, ir pradėjo klausimu, ar turis tėvus.

— Neturiu.

„Tuo geriau,— pagalvojo vachmistras,— bent nebus kam nelaimingojo apverkti.“ Jis pasižiūrėjo į gerašir-

DIDŽIAJAME KARE

dišką Sveiko fizionomiją ir, plūstelėjęs švelniems jausmams, paplekšnojį per petį, pasilenkė prie jo ir paklausė tėvišku balsu:

— Na, o kaip jums patinka mūsų Čekijoje?

— Man Čekijoje visur gerai,— atsakė Sveikas: pakeliui man visur pasitaikydavo puikių žmonių.

Vachmistras pritardamas linktelėjo galvą:

— Mūsų žmonės geri, simpatingi. Kokios nors pešytynės arba vagystės čia neturi reikšmės. Aš čia jau penkiolika metų, ir, pagal mano apskaičiavimus, kiekvieniems metams tenka po tris ketvirtadalius žmogžudystės.

— Kaipgi, tai ne visai užmuša? Nepribaigia? — paklausė Sveikas.

— Ne, ne taip. Per penkiolika metų mes susekėme iš viso vienuolika žmogžudystių: penkios dėl grobimo, o kitos šešios šiaip sau... niekai.

Vachmistras patylėjo, o paskui vėl perėjo prie savosios kvotos sistemos:

— O ką jūs rengėtės veikti Budejovicuose?

— Įstoti į devyniasdešimt pirmąjį pulką.

Vachmistras pasiuntė Sveiką atgal į budinčiojo kambarį, o pats, kad neužmirštų, papildomai įrašė į savo raportą Piseko apygardos žandarmerijos valdybai: „Čekiškai kalba puikiausiai. Taikėsi Budejovicuose prasiškerbti į devyniasdešimt pirmąjį pėstininkų pulką.“

Po pusės valandos puskarininkis atvedė Sveiką, sotų ir kaip visada patenkintą.

— Na kaip? Ar patiko pietūs? — paklausė vachmistras.

— Pietūs buvo pakenčiami, ponas vachmistre. Tik, va, kopūstų ne pro šalį būtų kiek daugiau. Bet ką jau darysi, aš žinau, kad manęs nelaukėte. Kiauliena gera, tur būt, namie rūkyta, namie penėtos kiaulės. Ir arbata su romu neblogo buvo.

Vachmistras pasižiūrėjo į Sveiką ir pradėjo:

— Ar tiesa, kad Rusijoje daug arbatos geriama? O romo ten taip pat yra?

— Romo visame pasaulyje yra, ponas vachmistre.

VIRŠUJE: Japonijos surengtame priėmimo Jungtinėse Tautose jų užsienių reikalų ministrui pagerbti. Nuotraukoje užs. reik. ministras Alichiro Fujiyama sveikinasi su lietuvių žurnaliste Salomeja Narkelūnaite. Ministras šiuo metu vieši JAV ryšium su JT sesija, kurioje jis apeliuoja, ragindamas sustabdyti atominių ginklų bandymus.

K. V. BANAITIS TARP BEETHOVENO IR GRIEGO

K. V. Banaičio sonata D moll bus išpildyta šalia Beethoveno Adur ir Griego C moll sonatų lapkričio 3 dieną, Lawrence, Mass., Methuen Memorial Music Hall, 8 val. vak. Šias sonatas išpildys smuikininkas Iz. Vasyliūnas ir jo sūnus Vytenis. Sonatų vakaro paruošimas užėmė daugelį valandų darbo, atlikto laisvalaikio nuo kasdieninių pareigų ir ypač vasaros metu. Virš mineta salė pasiekiamą važiuojant iš Bostono 28 keliu, nes Lawrence Broadway gatvė ir yra tas pats 28 kelias. Laukiama klausytojų ir iš Bostono bei jo apylinkių. Koncertą ruošia pats smuikininkas, nešdamas organizacinį darbą pats vienas.

NEO-LITHUANIA SUFIGA

Lapkričio 8 d. (penktadienį) 8 val. vak. Amer. Liet. Piliečių Klubu salej, 280 Union Avenue, Brooklyne, įvyks Korp! Neo-Lithuania New Yorke metinė narių sueiga. Sueigos metu bus pranešimas iš Korp! Neo-Lithuania antrojo visuotinio narių suvažiavimo Detroite ir po to, Korp! Neo-Lithuania New Yorke valdybos rinkimai.

KRYŽKELĖS

A. VIENUOLIS

GIRIOJE PRADĖJO KRANKSĖTI VARNAI...

Kryžiuočiams nė į galvą neatėjo mintis, koks pavojus jiems gresia

— Į mišką jie nesiduos įviliojami.

— Vyrai, Keršys teisybę sako — riterių mes nesumušime ir visų gurguolių neatimsime, mums svarbu tik juos gerokai apkulti, išblaškyti ir kuop daugiau nelaisvėn paimti, kad paskui kunigaikštis turėtų su kuo įkaitais apsimaityti; puldinėjime iš pasalų, — tarė savo nuomonę Mintautas.

Sudimantas nė vieno nuomonės nepagyryė ir nepapeikė, jis tik pasakė:

— Jokime, vyrai, o ten pamatysime. Vietoje bus aiškiau.

Po valandėlės vyrai pasijudino iš savo stovyklos. Jojo ta pačia giria, kuriai, regėjos, ir galo nebus. Auštant susitiko su Kūlgailio žvalgais.

— Kur Kūlgailis? — paklausė Sudimantas.

— Jis su Šarka ir kitais vyrais nuvyko į kryžiuočių stovyklą.

— O kur jų stovykla?

— Visai netoli nuo čia: girdėt, kaip jų šunes loja. Kai tik kas mūsų sustaugia vilku, tuojau atsiliepia stovykloje jų šunes. Patekėjus saulutei, Kūlgailis įsakė susisaukiant kranksėti varnais.

Greit sugrižo iš naktinio žygio ir Kūlgailis su savo vyrais.

— Na ką, Kūlgaili? — paklausė Sudimantas.

— Bajore, jei ne tavo įsakymas, būtumėm ketletą šunų rankomis pasmaugę — pačioje pamiškėje nakvojo.

— O sargyba?

— Kai tik pragydo gaidys, sumigo ir sargyba. Patogiausias, bajore, laikas tai pulti tuojau, bet viena priežastis neleidžia!

— Kokia?

— Dievai, nežinia už ką, ant mūsų rūstauja: girioje lokys du žemaičius sudraskė; mat, užsidurta ant meškienės su mažučiais... Pulta ir pasmaugta...

— Ir jūs negalėjot jų apginti?

— Kad jie nesišaukė: mat, mano buvo įsakyta laikytis tyliai, jie ir laikėsi... Gaila — tokie buvo vyrai.

— Gaila... Reikėjo nors iškilmingai jiems šermenis iškelti.

— Jų kūnus nusiuntėme su kriviu į kaimą, kad sudegintų su raudomis ir dievus permaldautų... Tai kaip, bajore, ar tuojau pulsime, ar palauksim, kol jie išsitemps į ilgą kirbinę?

— O jei jie dabar susivers atgal į Rittersverderį?

— Aš, bajore, jau nusiunčiau jų užpakalin porą šimtinių vyrų.

— Gerai. O jei puls prie Nemuno?

— Panemunėj bajoras Skersgaudas nuo vakar dienos karklynuose lindi ir tik tavo ženkle laukia.

Bet Sudimantas tuojau nemanė pulti. Jis tik paplojo per petį Kūlgaili ir tuo pačiu pagyryė jį už sumanumą. Bajoras žinojo, kad su savo keliais šimtais vyrų jis kryžiuočių ir svetimšalių riterių armijos nesumuš. Jam svarbu buvo tik juos gerai apkulti, atimti belaisvius, karo grobį ir taip juos išblaškyti, kad jie pabėgtų į Prūsus, o neužsadarų panemunės kryžiuočių pilaitėse ir tuo paskui neapsunkintų jų paėmimo. Todėl jis nutarė pulti kryžiuočius iš trijų pusių, palikęs jiems laisvą kelią tik į Prūsus. Nutarė pulti ne tuojau, ne miegančius ir ne ilsinčius, o tik tuomet, kai jie savo kelionėje išsities į ilgą vilkstinę. Žinojo Sudimantas, kad kryžiuočiai ir svetimšaliai užpulti ne tiek patys ginsis, kiek visi puls savo karo grobio ir belaisvių gelbėti. Todėl jis visas savo jėgas sutraukė vienon vieton, arčiau gurguolių ir belaisvių, ir taip jas sutvarkė, kad priešas atsidurtų tarsi maiše. Pasirūpino Sudimantas ir dėl atsargos.

— Sudimantai, jei mes jų neapgausime, tai gali būti mums riestai, nes vis dėlto jų daug ir gerai ginkluoti, — įspėjo jį bajoras Miškinis, sugrižęs iš žvalgybos.

— O kaip juos apgauti?

— Bajore, miške palikime tik skystutę užtvarką, o pulkime visomis jėgomis ir tuojau susiverski-

me atgal į girią, lyg bėgdami. Jie pamans, kad mes tyčia juos norime įviliooti į girią, o kur mūsų daug, jie nesivys.

— Bajore, — paplojo Miškinį per petį Sudimantas, — tam aš ir atsargą paslėpiau netoli miške, kad kryžiuočiai dar pačioj mūsų pradžioj ją pamatytų ir pamanytų, kad mes juos norime tik įviliooti į mišką. Bajore, mes esame nuo viso ko apdrausti, ir reikia tik sutartinai veikti ir palaukti, kol jie išsities į ilgesnę vorą.

Tuoj girioje pradėjo kranksėti varnai. Tai reikė, kad kryžiuočiai jau pasijudino.

★

Vingiuoti ir plačiai išvažinėti panemunės sauskeliai. Eina jie per girias, per laukus, kopia ant kalnų, nusileidžia į gilius griovius, karstos skardžiais. Čia nutolsta nuo Nemuno, čia vėl eina pačiu jo pakraščiu ir vienu galu veda į Prūsus, ant ru — į Lietuvą. Kas metai jais traukia iš Europos didelės svetimšalių riterių kariuomenės, žygiuoja kryžiuočiai. Lietuvon jie vežasi su savimi naujas armotas, taranus, gabenasi ginklų, devocionalijų. Iš Lietuvos grįžta apsunkinti karo grobiu, gausingu belaisvių skaičiumi. Grįžta išvargę ir sumenkėję, bet įsitikinę esą atlaidais ir nuodėmių atleidimo palaima apdovanoti!

Ir lietuviai dažnai tais keliais žygiuoja į Prūsus ir grįždami atgal vežasi kryžiuočių turto, varosi belaisvių, džiaugiasi atkeršiję ir užmokėję krauju už kraują.

Vengia šių panemunės sauskelių pavieniai pirkliai, nekeliauja jais pakeleiviai. Jau antras šimtmetis, kai čia, derlingiausioj ir kadaise tankiai gyvenamoje Nemuno vagoj, nebesikuria žmogus. Visi bėga nuo Nemuno, nuo jo sauskelių ir kuriasi kur už miškų, už raistų, bet tik toliau nuo šito trakto. Nuo Nevėžio iki Klaipėdos ir Prūsų sienos tik vienos aukštos pilys sergsti tą derlingą, bet mažai gyvenamą panemunę. Ir lietuviai, ir žemaitis, ir vokiečiai čia tik kertasi, kariauja, bet ne ūkininkauja. O ten, už Nemuno, kadaise žydėjusioj Sūdavijoj, visa šalis, Kristaus ir šv. mergelės vardu, dykuma paversta, ir seniai jau ten laukai giriomis užaugo, keliai šiekštomis užgriuvo, ir visame plote gyvena daugiau miško žvėrių, negu žmonių.

Traukia kryžiuočiai panemunės sauskeliais, ir nė į galvą jiems neateina koks nors pavojus: lietuviai nusiauhti; žemaičiai pavergti; ginklus atidavė savo ginklanešiams; karo grobį gabena broliukai ir knechtai... Naktigultuose jie ilgai miega, ilgai ruošiasi kelionėn ir tik rūpinasi, kad neišbėgotų belaisviai ir tie patys knechtai neišvogtų jų turto.

Jau nebetoli ir Prūsai.

— Kilnūs broliai Martynai, man kažkas nuostabu, kad mes keliaujame per Žemaičius jau antrą dieną, o aš dar nė vieno tikro žemaičio nemačiau. Ar jie mūsų taip bijo, ar priprasti negali? — paklausė Marquardas von Zalbachas savo bendrakeleivį, Ragainės komturą Martyną.

— O dievobaimingasai pone, mes jų nematom, o jie mus dieną naktį kaip vilkai seka. Ir tegu tik kas nors mūsų atsiliks miške, tuojau sudoros, net lavono nesurasime. Žemaičiai — tai tokia laukinė žmonių padermė, kad kaip vilkai: krikštyk juos nekrikštyk, glamonėk neglamonėk, o jie vis vien girion žiūri. Štai kad ir čia, panemunėj, juk derlingiausia žemė, o jie į miškus bėga. — Ir Ragainės komtūras, neramiai apsidairęs, giliai atsiduso.

— Na ir gerai, broli Martynai, tegu jie sau į miškus bėga, o mes čia savuosius vokiečius įkurdinsim.

— Tuščios svajonės, dievobaimingasai pone.

— Kaipgi tuščios svajonės, broli: ar mes šiandien tam liejame kraują, kad Vytautą į didžiųjų Lietuvos kunigaikščių sostą Vilniuje pasodintume? Ar veltui mes jiems nešame šventą tikėjimą, Vakarų kultūrą, teikiame jų sieloms gyvenimą amžiną, kad paskui jie vėl mus iš savo vildnių puldinėtų? Tai iš tikrųjų būtų tuščios svajonės!

Lietuviai Advokatai

CLEMENT A. VOKET

(Vokietaitis)

41-40 74th STREET
Jackson Heights 73, N. Y.
NEWTON 9-6620

K. W. MICHELSON

87-14 111th Street
Richmond Hill 18, N. Y.
Virginia 6-6060

ST. BREDIS, Jr.

37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
APplegate 7-7083

A. J. WESLAN

16 Court Street
Brooklyn, N. Y.
TRiangle 5-6116

A. ANDRIUSKEVIČIUS

Laikrodininkas - Juvelyras
Didelis pasirinkimas
BRANGENYBIU
485 Grand Street
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 4-2318ALL LANGUAGES
TYPEWRITER Co. Inc.Lietuviškos ir angliškos
rašomosios mašinėles
žemiausiomis kainomis:
Nuo \$30.00 ir t.t.

Taip pat skaičiavimo
mašinos, mimeografai ir
kiti raštinės reikmenys.

119 WEST 23rd STREET
NEW YORK 11, N. Y.
Tel. CHelsea 3-8086

BILL'S BAR

(Buv. Atletų Klubo name)

W. OSIPPAUSKAS

Savininkas

Geri gėrimai, geras maistas,

draugiška nuotaika

168 MARCY AVENUE

Brooklyn 11, N. Y.

EV 4-9709

WHITE'S DRUG, INC.

Mes siūnčiame (vairtus
vaistus jūsų giminėms į
Lietuvą

29 MILLBURY STREET

WORCESTER, MASS.

PL 4-0110

JOHN BALTADUONIS

Frankford Avenue

C A F E

1700 Frankford Avenue

PHILADELPHIA, PA.

CASINO THEATRE

210 F. 86th Street

New York, N. Y.

Nuo lapkričio 1 iki 7

FOERSTERBUBEN

FERDINAND HODLER

SONDERHEIT IN

DER PFLANZENWELT

Iš Lietuvos Misijos Amerikoje laiku

SURADOME DINGUSI
TŪKSTANTI DOLERIŲ

Mūsų 71 gatvėje nuomojamo namo terminas baigėsi, nes savininkai grįžo iš užsienio. Teko greitomis jį ieškoti kitų patalpų, kurias netaip lengva buvo surasti. Galiau buvo surastas butas 162 W. 31 Street, labai žemas, ankštas ir nepatogus.

Jau ankščiau buvo išsirypta pašto siuntinius padidinti nuo 11 iki 22 sv. Gavęs tą žinią, aš su taisiais siuntiniais iš 22 sv. ir nuėmiau jį pašto įstaiga, Amsterdam Ave. Matyt, toje apylinkėje lietuvių negyventa, nes pašto tarnautojas atsisakė siuntinį priimti. Anot jo, tokios valstybės, kaip Lietuva, nėra. Be to, jis pasakė, kad tegalima siųsti 11 sv. Tuo tarpu aš matau ant lentos pranešimą apie priimanus siuntinius, be kitų kraštų, taip pat ir Lietuvą, Latviją, Estiją iki 22 sv. Supykęs nulupau nuo lentos tą pranešimą ir patiesiau jam po nosim. To skyriaus vedėjas, išgirdęs mūsų ginčą, atėjo pažūrėti. Aš sakau, kad tas pašto tarnautojas nežino savo pareigų, nes nenori priimti mano siuntinio. Vedėjas paliepė siuntinį priimti, tik sako, negerai, kad aš tą pranešimą nuo lentos nuėmiau.

Persikelus į naują vietą, mūsų Lincoln Bankas buvo per toli nuo mūsų, todėl atidarėm sąskai-

PRANAS NARVYDAS

tą skersai gatvės, 7 Ave. Prabėgus keliems mėnesiams, dėl nežinomos priežasties, tas bankas pranešė, kad jie toliau nebelaikys mūsų sąskaitos ir grąžino pinigus su 27 dol. nuošimčiais. Teko sąskaitą perkelti į Baltic States Bank, kuris buvo laikomas lietuvių banku ir, rodos, neblogoi vertėsi. To banko sunykimas įvyko keletą metų vėliau, jau Misijai užsidarius. Kažkas pradėjo leisti gaudus, kad bankas blogame stovyje. Atsirado geradarių, norinčių mūsų žmonėms padėti: jie pradėjo iš lietuvių supirkinėti to banko šerius, siūlydami už 100 dol. šerą po 130 dol. Mūsų žmonės, įbauginti bendrovių nepasisekimais, pradėjo savo šerius pardavinėti ir tokiu būdu dauguma šerų perėjo į svetimtaučių, daugiausiai italų, rankas. Bankas persiorganizavo, pasivadino Pennsylvania Exchange Bank ir persikėlė į didesnes patalpas, apleisdamas Atstatymo Bendrovės namą.

Lietuvos paskolos kėlimas ėjo prie pabaigos, nes nesant pirkėjų, nebuvo prasmės belaukti ir štabą. Lietuvos vyriausybė atšaukė du Misijos narius, J. Žilių ir majorą P. Žadeikį, kuriems mes surengėm išleistuves.

Mums 31 gatvėje esamos patalpos nebuvo tinkamos, todėl buvo rasta 271 Seventh Ave. naujai pastatytas namas, kur buvo vien raštinės. Antrame aukšte buvo išnuomota erdvus kambarys. Kadangi grindys buvo cementinės, teko pakloti storą kilimą. Kambarys buvo gan didelis, be pertvarų, todėl teko vieną kambarį aptverti medine užtvara, kur J. Vileišis priimdavo interesantus. Dažniausiai lankydavosi Lietuvos kilimo žydų delegacijos. Iš mūsų pusės buvo norima, kad jie finansiniai paremtų jauną Lietuvos valstybę, bet siūlydavo geromis sąlygomis įvairių prekių. Buvo suorganizuota žydų komitetas Lietuvai remti, ir su juo J. Vileišis palaikė gana glaudžius ryšius. Kiek tas komitetas gero padarė, neteko sužinoti.

Misijos darbams užsibaigus, J. Vileišis dabar buvo laikomas Lietuvos Atstovu, dažnai važinėdavo į Washingtoną ir buvo daromi žygiai gauti juridinį Amerikos pripažinimą Lietuvai. Buvo pasamdytas kongresmonas Chendler ir su jo pagalba lankomasi Valst. Departamente. Nors pripažinimo dar nebuvo, bet buvo jaučiama, kad jis gali netrukus įvykti ir su Lietuvos Atstovu jau buvo skaitomasi. Amerikos visuomenės nuomonė Lietuvos reikalui buvo stiprinama spaudoje. Tuo tikslu buvo pasamdyta viena žurnalistė, kuri informavo apie Lietuvą New Yorko laikraščiuose, bet mano manymu, tas mums gana brangiai kaštudavo, o naudos neduodavo. Galiau J. Vileišis sumanė, kad

reikia turėti tokią Amerikos lietuvių organizaciją, kuri rentų Lietuvos valstybę. Pasekoje, buvo suorganizuota Lietuvos Piliečių Sąjunga. Buvo paruošti įstatai, pagaminti trikampiai lietuviškų spalvų ženklai ir pradėtas darbas. Buvo tikėtasi į tą sąjungą sutraukti iki 5-6 tūkstančių asmenų, su 3 dol. metiniu nario mokesčiais. Liet. Piliečių Sąjunga buvo nepolitinė organizacija, pasižadėjusi finansiniai remti Lietuvą. Buvo manoma, kad jei Amerikos lietuviai į metus sudėtų po 10 ar 15 tūkstančių dolerių, tai Lietuvos pinigais būtų apie 150,000 litų. Tokiu būdu būtų galima Lietuvos apskričių miestuose pastatyti ligonines ir t.t.

Lietuvos Piliečių Sąjungos vėdeju buvo pakviestas žinomas Amerikos lietuvių veikėjas Jonas Liutkauskas. Dabar darbas pradėjo sklandžiai eiti ir kolonijose organizavosi skyriai. Mes Brooklynne suorganizavom skyrių ir man teko būti jo sekretorium. Bet, kaip paprastai, mūsų tarpe atsiranda nesutikimų. Šįkart dešinioji spauda pradėjo šnairai žiūrėti į Lietuvos Piliečių Sąjungą, pradėjo ją boikotuoti ir tik todėl, kad J. Vileišis buvo liaudininkų partijos žmogus. Kiek žinau, J. Vileišis niekad čia būdamas neagitavo už jokią partiją. Jo tikslas buvo padėti Lietuvos valstybei, kurios Atstovu jam teko būti. Nėgana to, piktos valios žmonii buvo siunčiami į Lietuvą įvairūs skundai, nes J. Vileišis Amerikos lietuvių tarpe pasidarė tikrai populiarus. Vileišis tikejosi greito Amerikos valdžios pripažinimo, todėl iš New Yorko persikėlė į Washingtoną. New Yorke raštinę pertvarkė ir jos vedėju, nors dar neoficialiu konsulu, paskyrė dr. J. J. Bielskį, buvusį lietuvių komiteto narį Washingtono, o antrąjį to komiteto narį, dr. M. J. Viniką, paliko Liet. Atstovybės sekretorium.

J. Liutkauskas buvo paskirtas Lietuvos Piliečių Sąjungos vėdeju, o aš – pinigų siuntimo skyriaus vedėju. Pimiau dirbė J. Kripas, P. Rimkus ir, rodos, P. Pūkas išvyko į Washingtono Atstovybę. New Yorko skyriuje liko: J. Steponaitis, J. Spranaitis, O. Draugelytė, E. Alytaitė ir F. Venkiūtė.

Dar vienas gana įdomus įvykis: Misijai būnant senoje vietoje, 71 gatvėje, kartą atvyko iš Philadelphia dr. E. Klimas. Valandą pasikalbėjęs su Misijos nariais, grįžo į mūsų žemutinį skyrių, paprašė voko su Misijos antgalviu, popierio ir parašė trumpą laišką savo broliui, kuris buvo išvykęs į Lietuvą. Į tą laišką jis įdėjo tūkstantinę, nes kaip tik tuo laiku vyko į Lietuvą patikimas asmuo – kurjeris. Kitą laišką parašė B. K. Balučius Užsienio Ministerijoje ir paprašė tą laišką perduoti broliui, rodos,

Sniego seniems tirpstant...

Tėsinys iš 4 psl

Mandagiai tarkime anemą labanakt, patys stodamies gyvenimo angoje pasakyti naują žodį ir atliktinaužs žygius. Tpatikėkite, -- nauji žygiai yra vertingiau ir daug sunkiau atlikti, negu tik pasakyti naują žodį...

Sniego seniai tebeburksu, su storais pilvais ir nuodėgulių nosimis, visur pasaulyje, kur jie iškl. ar buvo iš naujo nulipdyti egzilyje: vien karčiamų baruose, kiti sočiuose ir siltuose miguose, tretį už žmonių šilkinų sijonų, ketvirtį egzillniuose "veiksniuose" ir laikračių puslapuose, penktį medaliais žėri pasakiskų atsiminimų tomuose. Saulės, vėjų, nostalgijos ir laiko graužiami, jie, žinoma, tirpsta ir gniūžta. Dėl to galima liūdėti, bet kokla prasmė fvaistytis kaltinimais ar pagraudinimais: -- kur jūs dabar, narsieji sniego seniai? kodėl nelinate vėl į pogrindį raudonosios meškos medžioti? kodėl negrįžtate į kovą? kodėl nebesirdpinate Lietuvos likimu? kodėl neatsilieplate į šaukimą?...

Gera dalis iš jų dar vis tiek atsiliepia ir, tiesą pasakius, lietuviškame darbe dar

kruta daugiau, negu tūlas šiaurinė Amerikos lietuviškas jaunuolis. Gal klaidingais keliais, su keistais sapnais, be ateities vizijų, ar tik su praecities vizijomis, bet -- kruta dar...

O tiems sniego seniems, kurie galutinai sumigo ir baigia tirpti "tremties" atokaitoje, -- jiems tarkime labanakt ir daug saldžių sapnų.

Laikas ateiti gi tiems, kurie kartais jau kitus šaukia, bet patys vis dar neateina. Juk tikrai reikia pagaliau, kad antisovietinė rezistencija nebebūtų bergždžia ir kad ji nebebūtų tik liūdno praecities nagrinėjimai ar ateities vizijų pynimas saugioje dabarties užuovėjoje, bet kova, atkakli ir visa būtybę persmelkusi kova... tegu vien ir už tas teigiamas ateities vizijas, ir kaipada -- kova veiksmis. Naujų, dar didvyriškesnių, negu praecityje, paslaukojimo pavyzdžių čia gal ir sunku laukti ir dar sunkiau bus juos duoti, bet bus galima bent pagausinti senuosius tradicinius. O ta praecitis, ir dar netolima praecitis jų pilna.

Sniego seniems tirpstant, nieko kito gerėsnio nelieka, kaip pasireikšti jauniems gyviems vyrams!

Australija...

(Atkelta iš 3 psl.)

Iš Lietuvos Zita išvyko keturių metų amžiaus ir nedaug ją beprisiemena. Tačiau ji puikiai, be jokio akcento kalba lietuviškai, aktyviai dalyvauja Sydneyje lietuviškoj jaunimo darbe, šoka tautinius šokius, priklauso sporto klubui "Kovas".

"Mūsų Pastogės" bendradarbiui Zita pareiškė: "Manau, kad lietuviškas yra daug natūralesnės už australes murgas ir daug mažiau vartoja netikios. Į panašius konkursus turėtų užsirašyti daugiau lietuvių, nes be materialinių gėrybių, kurias gali laimėti, tuo pačiu per spaudą, radiją ir televiziją bei filmų kronikas primena vietiniams gyventojams Lietuvos vardą."

RUOŠIAMASI SPORTO ŠVENTEI

Australijos Lietuvių Sporto Šventės šių metų pabaigoje įvyks Geelonge. Australijos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto (A.L.F.A.S.) valdyba Sporto Šventei vadovaus, o Geelongo Lietuvių sporto klubas "Vytis" bus šeimininkas. Sporto šventės metu bus rungtiniamis vyrų ir moterų krepšinyje, vyrų ir moterų tinklonyje, vyrų ir moterų stalo tenise ir šachmatuose. A.L.F.A.S. valdyba buvo numaciusi surengti ir jaunių žaidynes, tačiau eilei klubų neįstatant jaunių komandų, nuo sumanyto teko atsisakyti. Iki šiol Sporto Šventėje dalyvauti užsiregistravo lietuvių sporto klubai: "Kovas" (Sydney), "Perkūnas" (Hobart), "Taurus" (Adelaide), "Varpas" (Melbourne), "Vytis" (Adelaide) ir "Vytis" (Geelong).

(Bus daugiau)

-rem.

DOVANŲ SIUNTINIAI
I LIETUVĄSKUBIAI PRISTATOME
Pilnai garantuojame

SPECIALUS!!!

10 svarų cukraus ir
10 svarų taukų \$20.00

CARE \$25.00

1 sv. kavos pupelių
1000 gr. rudyto Bacon
1 sv. razinų
500 gr. sūrio (40%rieb.)
10 pakelių Chesterfield cig.
1000 gr. salami
200 gr. Ceylono arbatos

SUDĖTINIS
SIUNTINYS \$62.00

3½ jardo vilnonės medžiagos vyriškam kostiumui
2½ jardo pamusalų
3 jardai vilnonės medžiagos moteriškam kostiumui ar suknelei
4 jardai spausdintos medžiagos suknelei
30 guzikų
6 seivos siūlų
1 pak. adatų
Visi daiktai geriausios rūšies ir anglų gamybos. Tie siuntiniai su nurodyta kainą apmokėti maitu ir gavėjams nieko neturi mokėti.

SVARBU!!!

Vartoti daiktai daugiau neišleidiama. Mes priimame jūsų supakuotus siuntinius su naujais drabužiais ir tekstilėmis. Mes taip pat siunčiame valistus oro paštu.

Prasome reikalauti mūsų kainoraščio.

GRAMERCY SHIPPING

COMPANY

118 East 28th Street
New York 16, N. Y.

Tel. MU 9-0598

Atidaryta kasdien nuo 9 iki 6, sestad. 10 - 1.

TUMĖNIENĖS KILNI PAREIGA

Prof. Vanda Tumėnienė

Neseniai Vilniaus „Tiesa“ pateikė reportažą „Kilni Pareiga“. Jame aprašoma Aukštosios Panemunės priėmimo Kauno Vaikų Senatorijoje, vienintelė tokio pobūdžio bene visoje Lietuvoje. Joje gydoma vaikų kaulų ir plaučių liga. Reportaže gražiai aprašoma dabartinė ligoninės direktorė K. Kriaučiūnaitė. Nurodoma, kad karui praėjus Senatorijoje net pačių tėvų užmiršti likosi apie 70 ligoniuokų. Ant jos pečių liko visa našta – maisto, kuro, medikamentų jiems suradimas. K. Kriaučiūnaitė ir su ja pasilikusiais keliems tautojams metas nebuvo lengvas.

Dabar senatorijoje esą net 200 vaikų. Veikia rentgeno, dantų kabinetai, laboratorija. Yra septymetė mokykla, gausi biblioteka. Tiesa didžiujasi, kad kasmet išsirašo, bet trečdalis pagydytų vaikų. (Rėmimas šios senatorijos Amerikos medikamentais ir kitokiais naudingais daiktais galėtų tapti kilni pareiga neturinčių artimųjų Lietuvoj.)

Ignoruoji ligoninės steigėja

Nekilnus betgi yra Tiesos palinkimas neigti visą, kaip kilni bebūtų, išlikę iš lietuvių savivaldos laikų. Tiesa nei vienu

žodžiu negalėjo žymėti kieno pastangomis ir nuopelnu ši senatorija Aukštojo Panemunėje išvis egzistuoja. Tiesai juk nėra kaip minėti vardas daktarės, kuri protestuodama prieš antrąją sovietų okupaciją ir bijodamasi kito padugnių teroro, skaudančia širdim, paliko likimo valiai savo veiklos Lietuvoje vaisių – Aukštosios Panemunės Vaikų Senatoriją. Gera, kad profesorė Vanda Mingailaitė-Tumėnienė rado galima ateities Lietuvai paruošti „Mano Atsiminimus“. (Knyga išleista autorės lėšomis, 1957 metais, Chicagoje. 800 egz.)

Knygos įvade dr. V. Tercijonas cituoja profesorės iš Lietuvos gautą laišką: „Dr. Kriaučiūnaitė aukštai laiko senatorijos vėliavą. Senatorija laikoma pavyzdgingiausia įstaiga respublikoje. Net tolimi svečiai iš Centro stebisi jos patogumais ir tvarka, gyno oro režimu ir klausia, iš kur visa tai: Tamstos vardas tuomet minimas su pagarba“.

Laiškas baigiamas taip: „Gaila, kad Profesorė, 1944 m. pasiryžot išvažiuoti. Visi sako, kad Tamstai Lietuvoj būtų geriausios sąlygos ir galimybės dirbti pamėgtą darbą, kaip dirba daugumas mūsų lietuvių mokslininkų ir gydytojų.“

Kodėl profesorė negrįžta – pasilikusi, vyrui dr. Justinui Tumėnui mirus, vieniša svetimam pasaulyje, yra „Mano Atsiminimų“ intriga.

Knyga parašyta lengvai ir įdomiai – radus vidurį skaitytojui. Stebina, kiek gali nuveikti gabi, pasiryžusi, gyvenimo tikslo planingai siekianti lietuvė! Kaip Tumėnienė visomis išgalėmis savo srity ir visuomenine veikla siekė, kad Lietuva vytusi šalis, niekad nemačiusias svetimų priespaudos ir nekentėjusias paniekos.

Būtų gera, kad šia knyga sudomintų šių dienų lietuviškąjį akademinį jaunimą. Gal jis rastų prof. Vandos Tumėnienės credo įdomių? „Kol žmogus protauja, galvoja, dirba, juda – jis gyvena ir nesensta. Gyvenimas yra darbas, kurį žmogus pamėgo ir kuris, jo supratimu, yra naudingas visuomenei ir tėvynei. Reikia tiksliai jį ieškoti ir surasti tokį darbą, arba pačiam jį prasimanyti. Tik tokiu būdu galima pasiekti malonesnio gyvenimo ir užmiršti, ar netikėti, kad esi pasenęs ir niekam netinkas ir neberekalingas... Ne tiek svarbu yra pratęsti gyvenimą ilgai, bet svarbu nebūti dvasios ir kūno invalidu, o jautis naudingą visuomenės nariu.“

A. Salčius

DIDELĖS NUOLAIDOS LIETUVIAMS,
kurie pas mus perka drabužių medžiagas savo giminėms į Lietuvą ir Sibirą pasiusti.

**VILNONĖS IR KITOKIOS MEDŽIAGOS
PALTAMS, KOSTUMAMS IR SUKNELEMS.**

SUPERIOR PIECE GOODS CORPORATION
200 ORCHARD STREET NEW YORK 2, N. Y.
TELEFONAS AL 4-8319

**PATI PATIKIMIAUSIA FIRMA SIUNTINIAMS
PERSIUSTI Į SSSR, LIETUVĄ, LATVIJĄ,
ESTIJĄ, UKRAINĄ IR KITUS KRAŠTUS YRA
PARCELS TO RUSSIA, INC.**
1530 BEDFORD AVE., BROOKLYN 16, N. Y.
Tel.: INgersol 7-7272, INgersol 7-6465

Brooklyne įstaiga atidaryta kasdien ir sekmadieniais
nuo 9 - 6; šeštadieniais nuo 9 - 4.

PRISTATYMAS GARANTUOJAMAS GAVEJO PARASU.

PRIĖMIMO PUNKTAS

NEW YORK CITY, 78 Second Ave. Tel. ORchard 4-1540
MŪSU, SKYRIAI:
DETROIT 12, MICH. 11601 Jos Campau Ave. TOwntsend 8-0298
HARTFORD, CONN., 651 Albany Avenue CHapel 7-5164
LOS ANGELES, CAL., 121 S. Vermont Ave. DUnkirk 5-6550
PHILADELPHIA 23, PA. 832 North 7th Street WA 3-1747
CHICAGO, ILLINOIS, 3741 W. 26th Street, CR 7-2126
NEWARK, NEW JERSEY, 263 Market Street, MA 2-6937

LIETUVIŠKA DUONA - LIETUVIŠKAS SŪRIS LIETUVIŠKOS DEŠROS IR SKILANDŽIAI

JONAS ANDRULIS
Michigan Farm Cheese, Inc.
Fountain, Michigan

PETRAS LISAUSKAS
64-09 Clinton Avenue
Maspeth, New York

LITHUANIAN BAKERY
131 Inslee Place
Elizabeth, New Jersey

Norintieji įsigyti šių skanių lietuviškų produktų, kreipiasi į jų gamybos generacinę atstovą **PETRĄ LISIAUSKĄ**, 64-09 Clinton Avenue, Maspeth, New York.

Tel. TW 4-8087

HELEN POVILANSKIENE

Baras - Restoranas - Salė šeimyninėms pramogoms
158 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9737

LAI DOTUVIU DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 SO. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON ST. PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

PARK FLORIST
MATTHEW MAŽEIKA,
Savininkas

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

80-15 JAMAICA AVENUE
(Skersai nuo Haven teatro)

WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. Virginia 9-3112

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE

MARIJONA IR JURGIS JOKUBAIČIAI
322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-2089

SCHUYLER SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

of Kearny, N. J.
ĮSTEIGTA 1924 m.
Julius Paknis, President
George Katilus, Vice-pres.
Peter W. Velevas, Ex. Mgr.
Joseph M. Belza, Treasurer
Mrs. S. Dasker, Asst. Sec'y
24 Davis Avenue
KEARNY, NEW JERSEY

Atdara kasdien, išskyrus šė-
tadienius ir šventadienius, nuo
10 v. r. iki 3 v. p. p. Penkra-
dienių vakarais nuo 6 iki 8:30.
MOKAMA 3
Kapitalas \$1,600,000

TRAUN'S BAR RESTORANAS IR BARAS

AUGUST TRAUN, Savininkas
N. E. Cor. 7th ir Dauphin Street, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-9785

LIETUVIŠKI SŪRIAI

Lietuviški sūriai, gaminami Michigano valstybėje
yra švieži nes jie atgabenami lėktuvais:
Petro Lisausko krautuvėje taip pat galite gauti Lietuviš-
kos Boston Baking Co. gamybos duonos, Lietuviškų
desų ir šviežių, tiesiai iš farmos atvežtų kiaušinių.
Lisausko krautuvėje gaunami tik švieži produktai.
PETRAS LISAUSKAS
64-09 CLINTON AVENUE MASPETH, N. Y.
(Prieš Maspetho Lietuvių baznyčia) Tel. TW 4-8087

Pajamų mokesčių, buhalterijos ir apdraudos
reikalais kreiptis į - - - FRANK DIMAS

764 CYPRESS AVENUE BRIDGEWOOD 27, N. Y.
(Du bloka! nuo Myrtle Ave. stoties, Canarsie line)
Atdara kasd. nuo 3 v.p.p. iki 9 v.v. Sest. nuo 10 r. iki 6 v.v.
Telefonai: EV 1-4774, MI 2-4076

FIRE - AUTO - LIABILITY - BURGLARY - GLASS PLATE

ROBERT F. NARK

APDRAUDOS SPECIALISTAS
26 Court Street 700 Caroline Ave.
Brooklyn 1, N. Y. N. Valley Stream, N. Y.
MAin 4-6400 Valley Stream 5-0783
LIFE - HEALTH - ACC. HOUSEHOLD - COMPENSATION

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

Salės šokiams, vestuvėms ir kitokiems pobūviams prie-
namomis kainomis. Geriausi gėrimai pigiausiomis kaino-
mis. Lietuviški maisto gaminiai.
Patriotiniu organizacija susirinkimams patalpos nemokamai.
Visais reikalais kreiptis į klubo vedėją V. E. MIKALAUŠKA.
280 UNION AVE BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9672

Draudimo reikalais, taksų paruošimas, Notarinių
dokumentų tvirtinimui, kreiptis į
JUOŽA ANDRIUŠĮ

GENERAL INSURANCE BROKER - NOTARY PUBLIC
Uzpildomi federaliniai ir valstybės taksai, tvirtinami doku-
mentai ir atliekami visu rusiu draudimai: gyvybes, namu,
baldu, automobiliu, bizniu ir t.t. Geras Patarnavimas.
87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
Kasdien iki 8 v.v. Sest. iki 6 v.v. Tel. Virginia 7-4477

TONIKAS VIDURIAMS

Cia yra nami-
nė gyduolė: mi-
šinys šaknų, žo-
lių ir sėklių. Ji
vartojama arba
tos formoje nuo
šių ligų: skil-
vio nevirškini-
mo, inkstų (kidneys), odos
išbėrimo, gerklės užkimimo,
plaučių uždegimo, vidurių
luosavimo, puslės ligų, šir-
dies supykimo, širduliavi-
mo, peršalimo, dieglių, reu-
matizmo, bronchito, rožės,
riemens deginimo, galvos
skaudėjimo, sąnarių gėlimo,
ir nuo daugelio kitų vidurių
ligų. Šios arbatos svaras
kainuoja \$4.00.

ALEXANDER'S CO.
414 Broadway
South Boston 27, Mass.

Visame New Yorke nerassite gražesnių ir
patogesnių salių kaip
GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte: koncertą, vestuves, prakalbas ar šokius
-- salėse gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių. --
J. WEINSTEIN, Reikalų Vedėjas
320 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-1123

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

BARAS - RESTORANAS * VYTAUTAS BELECKAS, Sav.
Salė vestuvėms, susirinkimams, parengimams.
1883 MADISON STREET BROOKLYN 27, N. Y.
(Prie Forest Ave. stoties, Ridgewode) Tel. EV 2-9586

MISIŪNŲ DEGTINĖS KRAUTUVĖ

RAY'S LIQUOR STORE

Juozas ir Izabelė Misiūnai, sav.
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.
Ivairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
103-55 LEFFERTS BLVD., RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

BARAS IR RESTORANAS

JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas
Stiklinis baras. Viena gražiausių užseigų Brooklyne.
273 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9533

NORITE GEROS -- MENIŠKOS FOTOGRAFIJOS

Portreto, šeimos, vaikų, įvairių progų - vestuvių,
krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir pan. nuotraukų.
Jums geromis sąlygomis padarys
VYTAUTAS MAŽELIS
422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HY 7-4677

J. Markiewicz

AND SONS, INC.
Laidotuvių Direktoriai
15 TRUMBULL STREET
New Haven, Connecticut
Telefonas: LOcust 2-9229

KARLONAS

FUNERAL HOME
Lietuviams tarnauja dau-
giau kaip 20 metų.
280 CHESNUT STREET
New Britain, Connecticut
Telefonas: 9-1181

ŠAUTUVAI

Kastik medžioklės spor-
tui reikalinga, yra gau-
nama mūsų krautuvėje.
Mes parūpiname leidi-
mus. Taip pat siunčiame
šautuvus į Europą.
ZIRMO COMPANY

146 Park Row
New York 7, N. Y.
Tel. REctor 2-0231

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 8-97

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 7-4335

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
Direktorius Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

SHALINS FUNERAL HOME

F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
84-02 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. Virginia 7-4499

AUGUST P. GUSTAS, Inc.

AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas
354 MARCY AVENUE BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR Tel. EVergreen 7-4774

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: STagg 2-4409

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius
įvairiems reikalams.

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

ORMAN & MICHELSON

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

VIENYBĖ

A. S. Trečiokas praneša, kad SLA Vykdomosios Tarybos nominacijose atskiro opozicijos kandidatų sąrašo nebus. Trečiokas, kuris nominuojamas SLA viceprezidento pareigoms, siūlo patiems opozicijos kandidatams rūpintis nominacijų ir rinkimų kampanijos reikalais.

Dr. S. Biežis, SLA Daktaras Kvotėjas, atskridęs į SLA Vykdomosios Tarybos posėdį, įvykusį praeitą savaitę, lankėsi Vienybės įstaigoje.

V. Meškauskas, Vienybės redaktorius Chicagoje, persikėlė į savo namus: 2625 S. Harvey, Berwyn, Illinois. Telefonas: Ploneer 9-2588.

Ona Gallifnaitė iš Toronto ir J. Juodviršienė iš Montrelio praeitą savaitę lankėsi pas Paprockus ir kitus vietos lietuvius.

Antanas Vaivada, atvykęs į Washingtoną tarnybos reikalais iš Buenos Aires, Argentinos, tą proga aplankė savo seseris, Eleną Vainiūnieneę Philadelphiajyje ir Valę Tysliavienę su Oną Gedgaudienę New Yorke. Vaivada šią savaitę išskrido atgal į Argentina.

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBO IŠKILMĖS

Praeitą šeštadienį, spalio 26 d., Lietuvių Piliečių Klubas Brooklyne iškilmingai minėjo savo auksinį 50 metų jubiliejų.

Vakarą atidarė ir programai vadovavo klubo veteranas S. M. Karvelis. Klubo istoriją, kiek ilgesnėje kalboje, nušvietė kitas organizacijos veteranas J. Šaltis. Kalbas ir sveikinimus įvairių organizacijų vardu pasakė šie asmenys: J. Ginkus, Šimėnienė, Šlepetyš, Sidzikauskas, Petrėnas,

Sakalauskas, Jurkus, Tysliava ir Gudas. Pastarasis, kaip klubo pimininkas, pasakė ilgesnę kalbą, pareikšdamas, kad Lietuvių Piliečių Klubas, sustiprėjęs naujomis jėgomis, stengsis ir toliau puoselėti lietuviškas tradicijas: būti pavyzdiniais Amerikos piliečiais ir kartu neužmiršti senosios tėvynės.

Sukakties iškilnių rengėjai programą padalijo pusiar kalbos, sveikinimai ir dainos pradžioje, o bankietas su valgiais, gėrimais ir šokiais paskiau. Be to, Brooklyno Skautų oktetas, muzikui Liuberskiui vadovaujant, giedojo himnus ir dainavo dainas. Publikos buvo pilnutėlė Lietuvių Piliečių Klubu salė, kas matoma iš čia pat dedamų Vienybės nuotraukų. 1. (viršuje) kalba Lietuvių Piliečių Klubu pim. S. Gudas. 2. Svečiai vaišių metu: Matulis, Pakniai, Sidzikauskas ir kiti. 3. Svečių dalis: Zubrys, Vaitaitienė, Slapšys, Jurkus, Žukauskienė ir kt. 4. Lapšys, Povilauskai, Mažeikienė, Diržis, Podžiai ir kiti. 5. Klubu policininkas Bruno Laurys kalbasi su labai užsiėmusiu klubu vicepirmininku Pranu Bručiu. 6. Publika klubu salėje programos metu.

Pažymėtina, kad Lietuvių Piliečių Klubas prieš šias iškilmes pasipuošė iš vidaus: nudažė ir išdekoravo sienas, pertvarkė sceną ir t.t. Iš viso, naujos vadovybės dėka, klubas atsigavo ir pakėlė savo biznį.

(Vienybės nuotraukos)

Jūra Bendoriūtė, brooklyniečių Bendorių duktė, neseniai susituokė su inžinierium Vizbaru.

Alg. J. Brazinskas, Juozo ir Janinos Brazinskių sūnus, baigė architektūros mokslą Pennsylvanijos universitete, gaudamas Bachelor of Architecture laipsnį.

IŠNUOMOJAMAS

šviesus, gražus ir didelis kambarys su baldais moteriai. Su šiluma ir kitais patogumais. Kreiptis: J. SVILAINIS, 165 Orwin Street, Brooklyn 35, N. Y. Telefonas: NI 8-0159.

SKAITYTOJŲ DĖMESIUI

Linotipininkų stoka Vienybės leidėjus privertė griebtis naujų spaudos priemonių. Bet, kaip sakoma, nėra to blogo, kas neišeitų į gerą. Įsigydama naujas mašinas ir pakeitusi techniką, Vienybė virto tobulesniu ir įdomesniu laikraščiu.

Bet, be naujų spaudos priemonių, laikraščio gyvybei taip pat reikalingi NAUJI SKAITYTOJAI. Vienybė, būdama senesnė už visus kitus lietuviškus laikraščius, savaimė suprantama, turi didesnę nuosimtį senesnio amžiaus skaitytojų. Dėl nepaprastai aukšto mirtingumo, Vienybė kasmet netenka labai daug skaitytojų. Todėl laikraščiu būtina mirusiųjų eiles papildyti naujais.

Mes kviečiame kiekvieną Vienybės skaitytoją atsizvelgti į tai ir stoti į talką laikraščiu. Mes kviečiame kiekvieną skaitytoją šiais lapkričio ir gruodžio mėnesiais būti ypatingais Vienybės platintojais, gaunant bent po vieną prenumeratorių. Šio vajeaus proga mes siūlome tokias nuolaidas:

Metinė Vienybės prenumerata naujiems skaitytojams -- \$5.00.

Kiekvienam asmeniui, atsuntusiam naują skaitytoją, prenumerata taip pat -- \$5.00.

SKAITYTOJAI, kurių prenumerata baigėsi, šia proga prašomi ją, nedelsiant, atnaujinti. Vieno asmens prenumerata -- nedidelė suma, bet kai 1000 skaitytojų savo prenumeratos atnaujinimą uždelsia, laikraščiu būna labai sunku verstis.

Lapkričio ir gruodžio mėnesiais visi Vienybės skaitytojai, ypač tie, kurių prenumeratą laikas atnaujinti gali pasinaudoti ta pačia nuolaida: KURIE PRISIŪS VIENYBEI 10 DOLERIŲ; PRENUMERATA BUS PRATESTA DVIEMS METAMS.

Čekiai arba pašto perlaidos siunčiama: VIENYBĖ 412 BEDFORD AVE., BROOKLYN 11, N. Y.

VIENYBĖS ADMINISTRACIJA

